গৌহাটি উষ্চ ন্যায়ালয়

(অসম, নাগালেণ্ড, মিজোৰাম আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ উষ্চ ন্যায়ালয়)

ফৌজদাৰী আপীল নং ২৭৬/২০১৫

কোব্বাদ আলী ওৰফে কোবাত আলী ওৰফে কোবাত মাষ্টৰ আৰু অন্য ১২ জন

পিতা: মৃত শ্বাহাদ মণ্ডল ওৰফে ছায়েদ আলী মণ্ডল

২) কামাল উদ্দিন ওৰফে কামাল মণ্ডল, পিতা: মৃত কোবেজ আলী

৩) সোমেশ আলী ওৰফে সোমেজ আলী, পিতা: কাচেম আলী

৪) আব্দুল ৱাহাব ওৰফে আফা, পিতা: মৃত গোলপ মণ্ডল

৫) দিলদাৰ হুছেইন, পিতা: কোব্বাদ আলী ওৰফে কোবাত আলী ওৰফে কোবাত মাষ্টৰ

৬) আতোৱাৰ ৰহমান ওৰফে আতাবৰ আলী, পিতা: মৃত আবেদ মণ্ডল

৭) লোকমান আলী, পিতা: মৃত ছায়েদ মণ্ডল

৮) ছাইনুদ্দিন, পিতা: মৃত জালাল মুন্সী

৯) নুৰ হুচেইন, পিতা: মৃত ছায়েদ মণ্ডল

১০)মইনুল হক, পিতা: কোব্বাদ আলী ওৰফে কোবাত আলী ওৰফে কোবাত মাষ্টৰ

১১) আয়ুব আলী, পিতা: আতোৱাৰ ৰহমান ওৰফে আতাবৰ আলী

১২)কাজিম উদ্দিন পিতা: মৃত কোবেজ আলী

১৩) মন্টাজ আলী, পিতা: মৃত জাবেদ মণ্ডল

সকলোৰে গাওঁ- মইৰাদিয়া, ডাকঘৰ- খোলাবান্ধা, থানা- কাচুমাৰা, জিলা-বৰপেটা

বনাম

অসম ৰাজ্য আৰু অন্য এজন

২) আজিজুৰ ৰহমান, পিতা: মৃত আব্দুল খালেক

গাওঁ- মইৰাদিয়া, ডাকঘৰ- খোলাবান্ধা, থানা- কাচুমাৰা,

জিলা-বৰপেটা, অসম, পিন ৭৮১১২

আপীলকাৰীৰ অধিবক্তা : শ্ৰীযুত এ. আহমেদ

প্ৰতিপক্ষৰ অধিবক্তা : লোক অধিবক্তা, অসম

সংলগ্ন গোচৰঃ ফৌজদাৰী আপীল নং-৬২/২০১৬

ছুলতান মাহমুদ ওৰফে চুলতান ওৰফে চুলতান মামুদ, পিতা: আব্দুল হামিদ,

গাওঁ আৰু ডাকঘৰ- পাথিমৰী থানা- কাচুমাৰাক জিলা-বৰপেটা,

অসম, পিন ৭৮১১২৭

বনাম

অসম ৰাজ্য আৰু অন্য এজন

লোক অধিবক্তাই প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে

২। আজিজুৰ ৰহমান, পিতা-আব্দুল খালেক

গাওঁ- মইৰাদিয়া ডাকঘৰ- খোলাবাণ্ডা, থানা- কাচুমাৰা

জিলা-বৰপেটা, অসম, পিন ৭৮১১২৭

অধিবক্তা: শ্ৰী এছ পি চিট্টাৰাট

অধিবক্তা: অসম ৰাজ্য আৰু অন্য এজনৰ হৈ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে

সংলগ্ন গোচৰঃ ফৌজদাৰী আপীল নং-১০৭/২০১৬

আবুল হুচেইন ওৰফে হুচেইন আৰু অন্য এজন

পিতা:- ৰহিমউদ্দিন মণ্ডল

গাওঁ-মইৰাদিয়া, থানা- তাৰাবাৰী, জিলা- বাৰপেটা, অসম

২) আমান আলী, পিতা:- ৰহিমউদ্দিন মণ্ডল

গাওঁ-মইৰাদিয়া, থানা- তাৰাবাৰী, জিলা- বাৰপেটা, অসম

বনাম

অসম ৰাজ্য আৰু অন্য এজন

২) আজিজুৰ ৰহমান, পিতা- আব্দুল খালেক

গাওঁ-মইৰাদিয়া, থানা- তাৰাবাৰী, জিলা- বাৰপেটা, অসম

অধিবক্তা: শ্ৰী এছ. ইউ. আহমেদ

অধিবক্তা: অসম ৰাজ্য আৰু অন্য এজনৰ হৈ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে

সংলগ্ন গোচৰঃ ফৌজদাৰী আপীল নং-৬১/২০১৬

মতিয়ুৰ ৰহমান আৰু অন্য ২ জন

পিতা: ছুকুমুদ্দিন

সাং- মইৰাদিয়া, থানা কাচুমাৰা জিলা- বৰপেটা

২) ছামছুল হক, পিতা: মৃত সহত মণ্ডল

সাং- মইৰাদিয়া, থানা কাচুমাৰা জিলা- বৰপেটা

৩) সুকুমুদিন পিতা: মৃত ফজল হক

সাং- মইৰাদিয়া, থানা কাচুমাৰা জিলা- বৰপেটা

বনাম

অসম ৰাজ্য আৰু অন্য এজন

২) আজিজুৰ ৰহমান, পিতা- আব্দুল খালেক

গাওঁ-মইৰাদিয়া, থানা- তাৰাবাৰী

জিলা- বৰপেটা, অসম

অধিবক্তা: শ্ৰীযুত এ. চৌধুৰী

অধিবক্তা: অসম ৰাজ্য অন্দ অন্য এজনৰ হৈ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে

সংলগ্ন গোচৰঃ ফৌজদাৰী আপীল নং- ২৬৬/২০১৫

ৰফিকুল হক আৰু অন্য ৪ জন

পিতা: মো: কোবাত আলী

২) কফিলুদ্দিন ওৰফে কফেল, পিতা: মৃত হিকমত আলি

৩)হাজিবৰ ৰহমান, পিতা- মমতাজ আলী

৪)শ্বৌকত আলী, পিতা- মো: লুকমা আলী

সকলোৰে গাওঁ- মইৰাদিয়া, থানা- কাচুমাৰা, জিলা-বৰপেটা

৫)শ্বাহিদুল ইছলাম, পিতা- জামাল উদ্দিন

গাওঁ-পুথিমাৰী থানা-কাচুমাৰা, জিলা- বৰপেটা

বনাম

অসম ৰাজ্য আৰু অন্য এজন

2: আজিজুৰ ৰহমান, পিতা- মৃত আব্দুল খালেক

গাওঁ-মইৰাদিয়া, ডাকঘৰ- খোলবান্দা

থানা- থানা- কাচুমাৰা, জিলা- বৰপেটা,

অসম পিন ৭৮১১৩৭

অধিবক্তা: শ্ৰী এ. আহমেদ

অধিবক্তা: অসম ৰাজ্য আৰু অন্য এজনৰ হৈ লোক অধিবক্তা, অসমে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছে।

সন্মানীয় ন্যায়াধীশ শ্ৰী সুমন শ্যাম

সন্মানীয় ন্যায়াধীশ শ্ৰী **পাৰ্থিৱ জ্যোতি শইকীয়া**

<u>বিচাৰ আৰু আদেশ (চি এ ভি)</u>

তাৰিখঃ১৭-০৯-২০২১

(ন্যায়াধীশ শ্ৰী সুমন শ্যাম)

এই উমৈহতীয়া ৰায় আৰু আদেশৰ দ্বাৰা আমি বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশ, বৰপেটাই ৩১-০৮-২০১৫ তাৰিখে সেশন্স গোচৰ নং. ৫৭/২০০৬ত জাৰি কৰা ৰায় আৰু আদেশক প্ৰত্যাহ্বান জনাই ২৪ (চৌবিশ) জন আপীলকাৰীয়ে দাখিল কৰা পাঁচটা ফৌজদাৰী আপীল নিষ্পত্তি কৰিবলৈ আগবাঢ়িছোঁ। ফৌজদাৰী আপীল নং ২৭৬/২০১৫ৰ ১৩ (তেৰজন) আপীলকাৰী-১. কোব্বাদ আলী ওৰফে কোবাত মাষ্টাৰ, ২. কামালুদ্দিন ওৰফে কমাল মণ্ডল, ৩. সোমেশ আলী ওৰফে সোমেজ আলী, ৪. আব্দুল ৱাহাব ওৰফে আফা, ৫. দিলদাৰ হুছেইন, ৬. আতোৱাৰ ৰহমান @ আতাবৰ আলী, ৭. লুকমান আলী, ৮. ছাইমুদ্দিন ওৰফে ছাইনুদ্দিন, ৯. নুৰ হুছেইন, ১০. মইনুল হক, ১১. আয়ুব আলী, ১২. কাজিমুদ্দিন আৰু ১৩. মন্টাজ আলী; ফৌজদাৰী আপীল নং ১০৭/২০১৬ৰ 2(দুজন) আপীলকাৰী- ১. আবুল হুছেইন @ হুছেইন আৰু ২. ইমান আলী; ফৌজদাৰী আপীল নং ৬১/২০১৬ৰ ৩(তিনি) আপীলকাৰী- ১) মতিউৰ ৰহমান, ২. ছামছুল হক আৰু ৩. চুকুমুদ্দিনৰ লগতে ফৌজদাৰী আপীল নং ৬২/২০১৬ একমাত্ৰ আপীলকাৰী চুলতান মাহমুদ, এই আটাইকেইজন আপীলকাৰীসকলক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩০২/১৪৯ ধাৰাত মুছলেমুদ্দিন, আলেবুদ্দিন আৰু মুকাম আলীক হত্যা কৰাৰ অপৰাধত দোষী সাব্যস্ত কৰি প্ৰত্যেককে আজীৱন সশ্ৰম কাৰাদণ্ডৰ লগতে জৰিমনা বিহা হয়। কিন্তু ফৌজদাৰী আপীল নং ২৬৬/২০১৫,ৰ ৫(পাঁচ) আপীলকাৰীসকল- ১. ৰফিকুল হক, ২. কাফিলুদ্দিন ওৰফে কাফেল, ৩. হাজিবুৰ ৰহমান, ৪. শ্বোকাত আলী আৰু ৫. চাহিদুল ইছলামক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩২৬/১৪৯ ধাৰাত দোষী সাব্যস্ত কৰি ৭ বছৰৰ বাবে সশ্ৰম কাৰাদণ্ডৰ লগতে জৰিমনা বিহা হয়। গোচৰৰ নথিৰ পৰা দেখা যায় যে এই পাঁচজন আপীলকাৰীৰ ভিতৰত ছাহিদুল ইছলাম ইতিমধ্যে জামিনত আছে আৰু বাকী চাৰিজন আপীলকাৰীসকল- ৰফিকুল হক, কাফিলুদ্দিন ওৰফে কাফেল, হাজিবুৰ ৰহমান আৰু শ্বৌকাত আলীয়ে ইতিমধ্যেত

আপীল চলি থকা সময়ছোৱাত তেওঁলোকৰ ওপৰত বিহা কাৰাদণ্ড জেলত কটাইছে। নথিৰ পৰা এইটোও দেখা যায় যে ফৌজদাৰী আপীল নং ২৭৬/ ২০১৫ চলি থকাৰ সময়ত দাখিল কৰা অন্তৰ্বৰ্তীকালীন দৰ্খাস্ত(ফৌজদাৰী)৬২/২০১৭ আৰু অন্তৰ্বৰ্তীকালীন দৰ্খাস্ত(ফৌজদাৰী)৬২/২০১৭ৰ ভিত্তিত প্ৰদান কৰা ২৭-০২-২০১৭ তাৰিখৰ হুকুম মতে পাঁচজন আপীলকাৰী- ১) কোব্বাদ আলী, ২) আতোৱাৰ ৰহমান, ৩) লুকমান আলী, ৪) চাইনুদ্দিন আৰু ৫) নুৰ হুছেইনৰ জামিন মঞ্জুৰ কৰা হয় আৰু সেই অনুসৰি তেওঁলোক জামিনত আছে। ইয়াৰ উপৰিও ফৌজদাৰী আপীল নং ৬১/২০১৬ চলাকালীন অন্তৰ্বৰ্তীকালীন দৰ্খাস্ত(ফৌজদাৰী)২২৯/২০১৭ৰ ভিত্তিত প্ৰদান কৰা ০৭-০৬-২০১৭ তাৰিখৰ হুকুম মতে আপীলকাৰী সুকুমুদ্দিনৰ জামিন মঞ্জুৰ কৰা হয়।

২) গোচৰৰ নথিত উপলব্ধ তথ্য মতে গোচৰীয়া পক্ষৰ গোচৰটো এই যে, ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখে পুৱা প্ৰায় ১০:০০ বজাত মো: মোছলেমুদ্দিনে কাচুমৰা গাঁও পঞ্চায়তৰ সভাপতি মো: কলিমুদ্দিনক লগত লৈ মটৰ চাইকেলেৰে নগৰবেৰা বজাৰলৈ গৈ আছিল। বাটত আচামীগণ ক্ৰমে ১. মইনাল হক, ২. লোকমান, ৩. দিলদাৰ, ৪. চৈনুদ্দিন, ৫. ৰহিজুল হক, ৬. কব্বাত আলী মাষ্টাৰ, ৭. ছামছুল হক, ৮. কাফালুদ্দিন, ৯. ছামেছ আলী, ১০. নুৰ হুছেইন, ১১. মন্টাজ, ১২. দিলদাৰ হুছেইন, ১৩. হাজী মণ্ডল, ১৪. সৌকত আলী, ১৫. কামালুদ্দিন, ১৬. আফা শ্বেখ, ১৭. আমজল আলী, ১৮. আবুলহুছেইন, ১৯. ইমাম আলী, ২০. চুকুমুদ্দিন, ২১. মতিয়াৰ, ২২. আব্বাৰ আলী, ২৩. আয়ুব, ২৪. আতাবৰ ৰহমান ২৫. কাজিমুদ্দিন, ২৬. মহিদুল আৰু ২৭. চুলতান, বেআইনী ভাৱে দলবদ্ধ হৈ আৰু দা, ফালা, ডেগাৰ, খুকৰি, কেৰেচ, লাঠি, হোলোংগা ইত্যাদিৰে দৰে মাৰাত্মক অস্ত্ৰৰে সজ্জিত হৈ তেওঁলোকক দুজনক আগুচি ধৰে। আক্ৰমণৰ সন্মুখীন হোৱাৰ লগে লগে মো: মুছলেম আলী আৰু কলিমুদ্দিনে সেই ঠাইৰ পৰা দৌৰি ওচৰতে থকা

এজন আত্মীয় মো: আব্দুল হামিদ ঘৰত যায়। কিন্তু আচামীগণে তেওঁলোকক খেদি খেদি মো: আব্দুল হামিদৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰিছিল। সিহঁতে মুছলেম আলীক মাৰাত্মক অস্ত্ৰৰে আঘাত কৰি হত্যা কৰে। আচামীগণে কলিমুদ্দিনকো গুৰুতৰভাৱে জখম কৰে। এই ঘটনাৰ খবৰ পাই মুছলেম আলীৰ ভাতৃসকল- মুকাম আলী, আক্ৰাম আলী, আলেবুদ্দিন, মইনুল আৰু আলতাব ঘটনাস্থলীলৈ আহে। তাৰ পিছত আচামীগণে তেওঁলোককো আক্ৰমণ কৰি আলেবুদ্দিন আৰু মুকামক মাৰাত্মক অস্ত্ৰৰে হত্যা কৰে আৰু সিহঁতে আক্ৰাম আলী, মইনুল আৰু আলতাব হুছেইনকো গুৰুতৰভাৱে জখম কৰে। ঘৰৰ মালিক মো: আব্দুল হামিদ আৰু তেওঁৰ পুত্ৰ সৌকত আলীয়ে আক্ৰমণকাৰীক প্ৰতিহত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল যদিও পিতৃ-পুত্ৰ দুয়োকে আচামীগণে আক্ৰমণ কৰে, যাৰ ফলত তেওঁলোকো গুৰুতৰভাৱে আঘাতপ্ৰাপ্ত হয়। ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ পিছত গাঁৱৰ ৰাইজে সেই স্থানলৈ আহি মুছলেমুদ্দিন, আলেব আৰু মুকামৰ মৃতদেহকেইটা সিহঁতৰ ঘৰলৈ লৈ যায়। আনহাতে আহত আক্ৰাম আৰু মইনুলক চিকিৎসাৰ বাবে নগৰবেৰা চিকিৎসালয়লৈ লৈ যোৱা হয়, আৰু তাৰ পৰা জখমী দুয়োজনক উন্নত চিকিৎসাৰ বাবে গৌহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয়লৈ স্থানান্তৰিত হয়। আহত আলতাব আলীক চিকিৎসাৰ বাবে বহৰিলৈ প্ৰেৰণ কৰা হয়।

৩/ ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখে বৰপেটা জিলাৰ তাৰাবাৰী থানাৰ অন্তৰ্গত মইৰাদিয়া গাঁৱৰ বাসিন্দা মো: আজিজুৰ ৰহমান, পিতা- আব্দুল খালেকে ঘটনাৰ সম্পৰ্কে তাৰাবাৰী থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ ওচৰত এখন এজাহাৰ দাখিল কৰে। এজাহাৰত ২৭(সাতাইশজন)জন আচামী যথা- ১. মইনাল হক, ২.লুকমান, ৩. দিলদাৰ, ৪. ছাইনুদ্দিন, ৫. ৰহিজুল হক, ৬. কুব্বাল আলী মাষ্টাৰ, ৭. চামছুল হক, ৮.কাফালুদ্দিন, ৯. সমেছ আলী, ১০. নুৰ হুছেইন, ১১. মন্টাজ, ১২. বিল্লাল

হুছেইন, ১৩. হাজী মণ্ডল, ১৪.সৌকত আলী, ১৫. কামালুদ্দিন, ১৭. আফা শ্বেইখ, ১৭. আমজাল আলী, ১৯. আবুল হুচেইন, ১৯. ইমাম আলী, ২০. সুকুমুদ্দিন, ২১. মতিৰ, ২২. আব্বাৰ আলী, ২৩. আইয়ুব, ২৪. আতাবৰ ৰহমান, ২৫. কাজিমুদ্দিন, ২৬. মহিদুল আৰু ২৭. চুলতানৰ নাম উল্লেখ কৰা হয়। উক্ত এজাহাৰৰ ভিত্তিত ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ১৪৭/ ১৪৮/ ১৪৯/ ৩৪১/ ৩০২/ ৩২৫/ ৩২৬ ধাৰাত তাৰাবাৰী থানাৰ গোচৰ নং ৩৮/২০০৪ পঞ্জীয়ন কৰা হয় আৰু আৰক্ষীয়ে গোচৰটোৰ তদন্ত আৰম্ভ কৰে। তদন্ত সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পিছত তদন্তকাৰী বিষয়াই সকলো আচামীগণৰ বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ১৪৭/ ১৪৮/ ৩৪১/ ১৪৯/ ৩২৫/ ৩২৬/ ৩২৩/ ৩০২ ধাৰাত অভিযোগনামা দাখিল কৰে। সেই অনুসৰি আচামীগণৰ বিৰুদ্ধে আদালতে চাৰ্জ ফ্ৰেম কৰি উক্ত চাৰ্জবোৰ পঢ়ি তেওঁলোকক বুজাই দিয়া হয়। যিহেতু আচামীগণে তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে অনা অভিযোগবোৰ অস্বীকাৰ কৰি নিৰ্দোষী বুলি দাবী কৰিছিল, সেয়েহে বিষয়টো বিচাৰৰ বাবে আগবাঢ়িছিল।

৪) বিচাৰৰ সময়ছোৱাত গোচৰীয়া পক্ষই মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰা আৰু আহতসকলক পৰীক্ষা কৰা চিকিৎসকসকলকে ধৰি মুঠ ২৫ জন সাক্ষীক পৰীক্ষা কৰে। তদন্তকাৰী বিষয়া ছাফুৰ আলীক গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৫ নং সাক্ষী হিচাপে পৰীক্ষা কৰা হয়। এইটো দেখা যায় যে ঘটনাৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী হিচাপে গোচৰীয়া পক্ষই ঊনৈশজন সাক্ষীক পৰীক্ষা কৰিছিল।

৫) আচামীগণে ফৌজদাৰী কাৰ্য্যবিধিৰ ধাৰা ৩১৩ৰ অধীনত লিপিবদ্ধ কৰা তেওঁলোকৰ জবানবন্দিসমূহত তেওঁলোকৰ ওপৰত উত্থাপন কৰা সকলো অভিযোগসমূহ অস্বীকাৰ কৰে। প্ৰতিপক্ষই অৱশ্যে বিচাৰ আদালতৰ সন্মুখত কোনো সাক্ষ্য দিয়া নাই। গোচৰৰ উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ ভিত্তিত বিদ্বান বিচাৰ আদালতে

আপীলকাৰীসকল/আচামীগণক দোষী সাব্যস্ত কৰি ওপৰত উল্লেখ কৰা ধৰণে শাস্তি প্ৰদান কৰে।

৬) ৩১-০৮-২০১৫ তাৰিখৰ বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশক মূলতঃ তিনিটা ভিত্তিত প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হৈছে। প্ৰথমতে, গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষীসকলে দিয়া সাক্ষ্য সমূহত বৈপৰীত্য আছে, যিবোৰ তদন্তকাৰী বিষয়াই যথাযথভাৱে প্ৰমাণ কৰিছে আৰু সেয়েহে, বিদ্বান বিচাৰ আদালতে তেওঁলোকৰ সাক্ষ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি আচামীগণৰ বিৰুদ্ধে থকা অভিযোগসমূহ যুক্তিসংগত সন্দেহৰ বাহিৰত প্ৰমাণিত হৈছে বুলি ধৰি লোৱা উচিত নাছিল। দ্বিতীয়তে, আচামীগণে যে বেআইনী ভাৱে দলবদ্ধ হৈছিল আৰু তেওঁলোকৰ ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/৩২৬ৰ অধীনত অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ যে এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্য আছিল তাক প্ৰমাণ কৰাত বিচাৰ বিভাগে ব্যৰ্থ হৈছে আৰু সেয়েহে এই গোচৰত ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ১৪৯ নং ধাৰা নাখাটিব। তৃতীয়তে, কোবাদ আলীক বাদ দি, ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ৩০২ বা ৩২৬ ধাৰাত আন আপীলকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপিত অভিযোগ প্ৰমাণ কৰিব পৰাকৈ কোনো প্ৰমাণ নথিত উপলব্ধ নাই। আপীলকাৰীসকলে উত্থাপন কৰা ওপৰৰ যুক্তিসমূহৰ সমৰ্থন কৰিবলৈ হ'লে নথিত থকা প্ৰমাণসমূহৰ বিষয়ে চমুকৈ আলোচনা কৰাটো প্ৰয়োজনীয় হ'ব।

৭) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১ নং সাক্ষী মো: আজিজুৰ ৰহমান এই গোচৰৰ গোচৰীয়া হয়। তেওঁ মৃতক মোছলেমুদ্দিনৰ ভতিজাও হয়। ১ নং সাক্ষীয়ে আদালতত সাক্ষ্য দি কৈছে যে ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখে যেতিয়া তেওঁৰ খুৰা মোছলেমুদ্দিনে মো: কালিমুদ্দিনৰ লগত নগৰবেৰা বজাৰলৈ গৈ আছিল, আচামীগণে তেওঁক মাৰপিট কৰিছিল। এই ঘটনা ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখে পুৱা প্ৰায় ১০:০০/১০:৩০ তেওঁৰ খুৰা আব্দুল হামিদৰ ঘৰত সংঘটিত হৈছিল। আব্দুল হামিদৰ ঘৰটো তেওঁৰ ঘৰৰ

পৰা ডেৰ কিলোমিটাৰতকৈও কম দূৰত্বত অৱস্থিত। ১ নং সাক্ষীয়ে কৈছে যে ঘটনাৰ সময়ত তেওঁ নিজৰ ঘৰৰ ভিতৰত বহি আছিল। সেই সময়ত তেওঁ নিজৰ ঘৰৰ পশ্চিম-দক্ষিণ দিশত হাল্লাৰ শব্দ শুনি হাল্লা হোৱা ঠাইৰ ফালে দৌৰি যায় আৰু তেওঁৰ খুৰা হামিদৰ ঘৰ পায়। তাত তেওঁ দেখিলে যে তেওঁৰ খুৰা মোছলেমুদ্দিন, আলেবুদ্দিন অকন, মুকাম আলী আৰু আক্ৰাম আলী আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈ পৰি আছে। এই সাক্ষীয়ে এইটোও উল্লেখ কৰিছে যে মোছলেমুদ্দিন চোতালত দক্ষিণ দুৱাৰৰ সন্মুখত পৰি আছিল, আনহাতে মুকাম আলী পশ্চিম দুৱাৰৰ সন্মুখত পৰি আছিল। আলেবুদ্দিন দুটা ঘৰৰ মাজৰ চোতালত পৰি আছিল আৰু আক্ৰাম আলী হামিদৰ ঘৰৰ চোতালত পৰি আছিল। সেই সময়ত তেওঁ কোবাত আলী, মইনাল হক, দিলদাৰ, চুকুমুদ্দিন, লুকমান আলী, নুৰ হুছেইন, মন্টাজ আলী, হোজী মণ্ডল, আমজাদ আলী, ছাইমুদ্দিন, কামালুদ্দিন, আইয়ুব আলী, আতোৱাৰ ৰহমানে তেওঁক মাৰপিট কৰাৰ উদ্দেশ্য তেওঁৰ ফালে খেদি অহা দেখে।। তাৰ পিছত তেওঁ সেই ঠাইৰ পৰা দৌৰি গুছি যায়। আচামীগণে সেই ঠাই এৰি যোৱাৰ পিছত তেওঁ পুনৰ ঘটনাস্থলীলৈ গৈ দেখে যে আলেবুদ্দিন আৰু মুকাম আলীৰ মৃত্যু হৈছে। কিছু সময়ৰ পাছত তেওঁৰ উপস্থিতিত মোছলেমুদ্দিনৰো মৃত্যু হয়। ১ নং সাক্ষীয়ে লগতে কয় যে মইনুলৰ পেটত জখম হৈছিল আৰু তেওঁৰ পেটৰ নাড়ী বাহিৰলৈ ওলাই গৈছিল। তেওঁ জখমী আজিমুদ্দিন, মতিউৰ, হামিদ, মইনুল আৰু আক্ৰাম আলীক নগৰবেৰালৈ লৈ যায় আৰু সেইদিনাই হামিদ, মইনুল আৰু আক্ৰাম আলীক গুৱাহাটীলৈ প্ৰেৰণ কৰা হয়। ঘৰলৈ উভতি আহোঁতে তেওঁ গম পালে যে মৃতদেহকেইটা তাৰাবাৰী থানালৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছে। এই সাক্ষীয়ে নিশ্চিত কৰে যে প্ৰদৰ্শক-১ তেওঁৰ দ্বাৰা দাখিল কৰা এজাহাৰ আৰু প্ৰদৰ্শক-১(১) তেওঁৰ চহী।

জেৰাৰ সময়ত এই সাক্ষীয়ে অৱশ্যে উল্লেখ কৰিছে যে তেওঁৰ আগমনৰ আগতেই এই ঘটনা শেষ হৈছিল।

৮/ গোচৰীয়া পক্ষৰ ২ নং সাক্ষী মোছা: হাস্নি খাতুন হ'ল মো: আব্দুল হামিদৰ পত্নী যাৰ ঘৰত এই ঘটনাসংঘটিত হৈছে । সেই সময়ত তাই ঘৰৰ ভিতৰত আছিল আৰু ঘটনাটো দেখিছিল। গতিকে এই গোচৰত তাই এগৰাকী মূল প্ৰত্যক্ষদৰ্শী। ২ নং সাক্ষী সাক্ষ্যত কৈছে যে ঘটনাৰ দিনা পুৱা প্ৰায় ১০:০০ বজাত তাই ঘৰতে ৰন্ধা-বঢ়া কৰি আছিল। সেই সময়ত তাই হাল্লা শুনি ওলাই আহে। তাৰ পিছত, তাই দেখে যে পূব ফালৰ পৰা ১৫/১৬ জন লোক আৰু পশ্চিম ফালৰ পৰা ৮/১০ জন লোকে মুছলেমুদ্দিনক খেদি আহি আছে। মুছলেমুদ্দিন মটৰ বাইকত আহিছিল আৰু কলিমুদ্দিন সেই মটৰ বাইকৰ পিছৰ ছিটত আছিল। দুয়ো সিহঁতৰ ঘৰত সোমাইছিল। সেই সময়ত তাইৰ স্বামী আৰু পুত্ৰ সৌকত আলী ঘৰত আছিল। এই সাক্ষীয়ে লগতে কৈছে যে তাইৰ ঘৰটো কোবাত মাষ্টৰ, মইনাল, কাজিমুদ্দিন, কামাল, লুকমান, নুৰ হুছেইন, আইয়ুব, আটা, চফৰ, ৰফিজুল, দিলদাৰ, চাইমুদ্দিন, ইমান হুছেইন, হুছেইন, অনিদুল মুনছি, অফা, কাজেল আৰু চেমেছ আদিয়ে ঘেৰি ধৰে। ২ নং সাক্ষীৰ মতে, কাজিমুদ্দিন, কোবাত আৰু আইয়ুবে দুৱাৰ ভাঙি মুছলেমুদ্দিনক উলিয়াই আনে আৰু বাকী লোকসকলে ঘৰৰ বেৰা ভাঙি পেলায়। তাই আৰু তাইৰ স্বামীয়ে সকলো ব্যক্তিকে মুছলেমুদ্দিনক এৰি দিবলৈ অনুৰোধ কৰিছিল। মুছলেমুদ্দিনেও নিজৰ প্ৰাণটো তেওঁলোকৰ ওচৰত ভিক্ষা খুজিছিল। কিন্তু লগে লগে আচামীগণে মুছলেমুদ্দিনৰ বুকু, কান্ধ, পেট আদিত চোকা অস্ত্ৰৰে আঘাত কৰে আৰু তাক দুৱাৰৰ ওচৰলৈ দলিয়াই দিয়ে। আচামী আকমান, চাইমুদ্দিন, আইয়ুব আৰু নুৰ হুছেইনে তাইৰ স্বামীৰ মূৰত আঘত কৰে আৰু হাত

ভাঙি পেলায়। তাই তাইৰ স্বামীক বচাবলৈ চেষ্টা কৰাৰ সময়ত বাওঁহাতৰ আঙুলিতো কটা আঘাত পায়।

৯) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২ নং সাক্ষীয়ে লগতে উল্লেখ কৰিছে যে সেই সময়ত আলেবুদ্দিন পশ্চিম ফালৰ পৰা আহে আৰু মুকাম পূব ফালৰ পৰা প্ৰৱেশ কৰে। মুছলেমুদ্দিনৰ পশ্চিম ফালে আলেবক আক্ৰমণ কৰা হৈছিল। ছাইমুদ্দিন, মতিউৰ, অফা, আয়ুব, কাফেল, কাজিমুদ্দিন, ছামেছ আৰু ছামছুলে পূব দিশৰ ফালে এচলীয়া ৰান্ধনীঘৰৰ সন্মুখত মুকামক মাৰপিট কৰে। এই সাক্ষীয়ে লগতে উল্লেখ কৰিছে যে আক্ৰামৰ মূৰত আঘাত কৰে। মইনুলৰ পেটত ডেগাৰেৰে আঘাত কৰে আৰু তেওঁৰ পেটৰ নাড়ী ওলাই আহিছিল। যেতিয়া মতিউৰ আৰু আজিমুদ্দিনে তাইৰ স্বামী আৰু মুছলেমুদ্দিনক বচাবলৈ আগবাঢ়ি আহে, আচামীগণে সিহঁতকো মাৰপিট কৰে। মাৰপিট কৰি আচামীগণে সেই স্থানৰ পৰা গুছি যায়। ২ নং সাক্ষীয়ে এইটোও উল্লেখ কৰিছে যে মুছলমুদ্দিনে লৰচৰ কৰিব নোৱাৰা হয় আৰু সেই ঠাইৰ পৰা গুছি যোৱাৰ পূৰ্বে কোবাত মাষ্টৰে তেওঁৰ বুকুত লোহাৰ ৰডেৰে আঘাত কৰে। মুছলেমুদ্দিন, মুকাম আৰু আলেবৰ থিতাতে মৃত্যু হয়। ইয়াৰ পিছতে ওচৰৰ আত্মীয়ই জখমীসকলক চিকিৎসাৰ বাবে লৈ যায়। সিহঁতে লগতে মৃতদেহকো লৈ যায়।

১০) জেৰাৰ সময়ত গোচৰীয়া পক্ষৰ ২ নং সাক্ষীয়ে উল্লেখ কৰিছে যে তেওঁ সকলো আচামীগণৰ নাম জানিছিল আৰু আফা, ছামেছ, মইদুল মুনছি, হুছেইন, কালিমুদ্দিন আৰু আটোব আচামী নাছিল। অন্যহাতে প্ৰতিপক্ষৰ অধিবক্তাই উত্থাপন কৰা উক্তি(suggestion) সমূহ যেনে- তাই এই ঘটনাৰ বিষয়ে একো নাজানে; তাই এই ঘটনা দেখা নাছিল আৰু তাই জখমীসকল আৰু মৃতকক মাৰপিট কৰা

আচামীগণৰ নাম বিশেষভাৱে উল্লেখ কৰা নাছিল, গোচৰীয়া পক্ষৰ ২ নং সাক্ষীয়ে অস্বীকাৰ কৰিছে।

১১) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১২ নং সাক্ষী কালিমুদ্দিন হ'ল প্ৰত্যক্ষদৰ্শী যিজনে এই ঘটনাত আহত হৈছিল । এই ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ সময়ত তেওঁ মোছলেমুদ্দিনৰ সৈতে বাইকত গৈ আছিল। ১২ নং সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁ মোছলেমুদ্দিনৰ সৈতে মটৰ বাইকত গৈ থকাৰ সময়ত ৪/৫ জন লোকে তেওঁলোকক পিছফালৰ পৰা খেদি আহে, যাৰ ফলত তেওঁ আৰু মোছলেমুদ্দিনে হামিদৰ ঘৰত আশ্ৰয় ল'বলগীয়া হয়। তেতিয়া তেওঁ আৰু নুৰ জামানে আক্ৰমণকাৰীক বাধা দিয়ে। এই সাক্ষীয়ে ডকত আচামী কোবাত মাষ্টাৰক চিনাক্ত কৰিছিল। ১২ নং সাক্ষীয়ে কৈছে যে কোবাত মাষ্টৰে মোছলেমুদ্দিনক ধৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিছিল। সেই সময়তে প্ৰায় ৩০/৪০ জন ব্যক্তি আব্দুল হামিদৰ ঘৰলৈ আহে আৰু তেওঁলোকেও মোছলেমুদ্দিনক আক্ৰমণ কৰে। এই সাক্ষীয়ে কৈছে যে আচামী কোবাত মাষ্টৰে মোছলেমুদ্দিনক ডেগাৰেৰে আঘাত কৰে আৰু তেওঁৰ থিতাতে মৃত্যু হয়।। তেওঁকো সেই মানুহবোৰে মাৰপিট কৰে আৰু তাৰ পিছত, তেওঁ গম পায় যে আলেব আৰু মুকামৰ মৃত্যু হৈছে। ১২ নং সাক্ষীয়ে উল্লেখ কৰিছে যে আচামী কোবাত মাষ্টাৰ, দিলদাৰ, চাইনুদ্দিন, চুকুমুদ্দিন, লুকমান আৰু নুৰ হুছেইনে এই ঘটনাত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। তেওঁ অচেতন হৈ পৰে আৰু সেয়েহে তেওঁক নিজৰ ঘৰলৈ লৈ যোৱা হয়। তদন্তৰ সময়ত আৰক্ষীয়ে তেওঁক চিকিৎসালয়লৈ লৈ গৈছিল। জেৰাৰ সময়ত ২ নং সাক্ষীয়ে নিজৰ সাক্ষ্যত অটল হৈ আছিল। এই সাক্ষীয়ে ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ সময়ত আচামীগণ উপস্থিত নাছিল বুলি কোৱা উক্তিকো অস্বীকাৰ কৰে।

১২) গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষী নং ৩, ৪, ৫, ৬, ৮, ৮(এ), ৯, ১০, ১১, ১২, ১৩, ১৬, ১৭, ১৮ আৰু ১৯ কো এই ঘটনাৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী হিচাপে গোচৰীয়া পক্ষই

পৰীক্ষা কৰিছিল। গতিকে এই সাক্ষীসকলে দিয়া সাক্ষ্যসমূহ চমুকৈ পৰীক্ষা কৰোঁ আহক।

১৩) গোচৰীয়া পক্ষৰ ৩ নং সাক্ষী শৌকত আলী হৈছে মো: আব্দুল হামিদৰ পুত্ৰ আৰু তেওঁ সাক্ষ্যত কৈছে যে এই ঘটনা প্ৰায় তিনি বছৰ আগতে তেওঁলোকৰ ঘৰত পুৱা প্ৰায় ১০:০০ বজাত সংঘটিত হৈছিল। ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ সময়ত তেওঁ খেতি পথাৰৰ পৰা ঘৰলৈ উভতি আহিছিল। উভতি আহোঁতে তেওঁ দেখে যে মোছলেমুদ্দিন আৰু কলিমুদ্দিন মটৰ বাইকেৰে তেওঁলোকৰ ঘৰলৈ আহে আৰু তেওঁলোকৰ পিছে পিছে কোবাত মাষ্টৰ, মইনাল, কাজিমুদ্দিন, লুকমান, নুৰ হুছেইন, সুকুৰ, চামছুল, মতিউৰ ৰহমান, দিলদাৰ, ৰফিজুল, সাকাত, মন্টাজ, হাজী মণ্ডল, আমজাদ আলী মুনছি, চাইনুদ্দিন, কামাল, আয়ুব, আফা, ইমান হুছেইন আৰু চুলতানও তেওঁলোকৰ ঘৰলৈ আহে। সেই সময়ত তেওঁ সেই লোকসকলক ঘৰত প্ৰৱেশ নকৰিবলৈ অনুৰোধ কৰিছিল যদিও তেওঁলোকে এনে অনুৰোধৰ প্ৰতি কোনো গুৰুত্ব নিদিলে। যেতিয়া কলিমুদ্দিনে (গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষী-১২) তেওঁলোকক হাতজোৰ কৰি অনুৰোধ জনায় কিন্তু সেই সময়ত কোনোবাই তেওঁক লাথি মাৰে আৰু কলিমুদ্দিন পৰি যায়। মোছলেমুদ্দিন দৌৰি গৈ তেওঁৰ পিতৃ-মাতৃ থকা ঘৰৰ ভিতৰলৈ সোমাই যায়। যেতিয়া মোছলেমুদ্দিন ঘৰৰ ভিতৰলৈ সোমাই যায়, তেতিয়া কোবাত মাষ্টৰে আন মানুহবোৰক ঘৰটো ঘেৰি ধৰি ভাঙিবলৈ কয়। তেনেকৈ কৈ কোবাত মাষ্টৰে ফালাৰে ঘৰৰ বেৰত মাৰে। ইয়াৰ মাজতে তেওঁৰ পিতৃ (হামিদ) তাত উপস্থিত হৈ ভিৰটোক ঘৰটো নাভাঙিবলৈ অনুৰোধ কৰি নিজে বিষয়টোৰ ওপৰত বিচাৰ পাতিবলৈ দায়িত্ব লয়। ৩ নং সাক্ষীয়ে আৰু কয় যে যেতিয়া তেওঁৰ পিতৃয়ে হাতজোৰ কৰি সিহঁতক অনুৰোধ কৰিছিল, তেতিয়া ছাইমুদ্দিনে তেওঁৰ পিতৃৰ সোঁহাতত ৰডেৰে আঘত কৰি হাতখন ভাঙি পেলায়। লুকমানে তেওঁৰ

পিতৃ(হামিদ)ৰ মূৰত লাঠিৰে আঘাত কৰে, যাৰ ফলত পিতৃৰ মূৰত জখম হয়। নুৰ হুছেইনে তেওঁৰ পিতৃৰ নাকত খন্তীৰে আঘাত কৰে, যাৰ ফলত তেওঁৰ তেজ ওলাবলৈ ধৰে। সেই সময়ত উক্ত উত্তেজিত মানুহবোৰে ঘৰৰ বেৰ ভাঙিবলৈ ধৰে আৰু কোনোবাই দুৱাৰখনো ভাঙিবলৈ ধৰে। কোবাত, মইনাল আৰু কাজিমুদ্দিনে দুৱাৰ ভাঙি ঘৰত প্ৰৱেশ কৰে। ঘৰৰ ভিতৰতে মোছলেমুদ্দিনক ধৰি মাৰপিট কৰিবলৈ ধৰে। মোছলেমুদ্দিনে কোবাতক "ধৰ্ম পিতা" বুলি সম্বোধন কৰি তেওঁক হত্যা নকৰিবলৈ তেওঁলোকক অনুৰোধ কৰে, কিন্তু মোছলেমুদ্দিনক টানি টানি চোতাললৈ উলিয়াই নিয়ে। তাৰ পিছত সেই ব্যক্তিসকলে মোছলেমুদ্দিনৰ হাৰ, হাতৰ ঘড়ী, সোণৰ আঙঠি লৈ লয়। মোছলেমুদ্দিনে সিহঁতক টকাও যাচিছিল। কিন্তু কোবাত মাষ্টৰে লোহাৰ ৰডেৰে মোছলেমুদ্দিনৰ ডিঙিৰ পিছফালে ছিদ্ৰ হোৱা জখম কৰে। মইনুল আৰু আয়ুবে চোকা অস্ত্ৰৰে আঘাত কৰি মোছলেমুদ্দিনৰ জখম কৰে। দুই ভাতৃ ইমান আৰু হুছেইনেও মোছলেমুদ্দিনক লাঠিৰে মাৰপিট কৰে। ইয়াৰ পিছত মন্টাজেও তেওঁক মাৰপিট কৰে। সেই সময়ত মুকাম পূব ফালৰ পৰা তাত উপস্থিত হোৱাৰ লগে লগে লুকমান, ছামছুল, সাকাত, নুৰ হুছেইনে তেওঁক মাৰপিট কৰে, যাৰ ফলত মুকাম মাটিত পৰি যায়। সকাত, লুকমান আৰু দিলদাৰে মুকামৰ বুকুত ছিদ্ৰ হোৱা জখম কৰে। এই সাক্ষীয়ে এইটোও উল্লেখ কৰিছে যে যেতিয়া তেওঁ মুকামৰ ফালে আগবাঢ়ি যায়, তেতিয়া মইনুলে তেওঁক মিট দাৰে খেদি যায় আৰু তেওঁ বাঁহনি ফালে দৌৰি যায়। আচামীগণে গুছি যোৱাৰ পিছত তেওঁ উভতি আহি দেখে যে মতিউৰ ৰহমানৰ পিঠিত দুটা কটা জখম পাইছে, আক্ৰাম জখমী অৱস্থাত চোতালত পৰি আছে আৰু মইনুলৰ পেটত কটা জখম হৈছে। আজিমুদ্দিন কটা জখম পাইছিল। মুকাম, আলেব আৰু মোছলেমুদ্দিন মৃত অৱস্থাত পৰি

আছিল।তেওঁ তেওঁৰ দেউতাককো পৰি থকা পায়। পৰৱৰ্তী সময়ত মতিউৰ, আজিমুদ্দিন, মইনুল, আক্ৰাম আৰু হামিদক নগৰবেৰা চিকিৎসালয়লৈ লৈ যোৱা হয় আৰু পিছত তেওঁলোকক গৌহাটী চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয়লৈ লৈ যোৱা হয়। মৃতদেহবোৰো চিকিৎসালয়লৈ লৈ যোৱা হয়। জেৰাৰ সময়ত ৩ নং সাক্ষীয়ে কয় যে তেওঁ তেওঁৰ পিতৃৰ লগত একেলগে তেওঁৰ ঘৰৰ পৰা প্ৰায় ৮০ গজ দূৰত থকা মাটিত হাল বাই আছিল আৰু তেওঁ পিতৃৰ তেওঁৰ আগত ঘৰ আহি পায় আৰু তেওঁ অহাৰ ঠিক পিছতেই মোছলেমুদ্দিন আৰু কলিমুদ্দিন তেওঁলোকৰ ঘৰলৈ আহে। সেই সময়ত তেওঁ অলপ দূৰত প্ৰায় ২৫/৩০ মানুহ দেখিছিল যদিও আলেব তালৈ কেতিয়া আহিছিল তেওঁ দেখা নাছিল। এই সাক্ষীয়ে আলেব, মোকাম আৰু মোছলেমুদ্দিনক ডকাইত আছিল আৰু তেওঁলোকে স্থানীয় অঞ্চলটোৰ বহু লোকৰ ওপৰত অত্যাচাৰ চলাইছিল, যাৰ ফলত তেওঁলোকক হত্যা কৰা হৈছিল বুলি কোৱা উক্তিবোৰ(suggestions) অস্বীকাৰ কৰে। ৩ নং সাক্ষীয়ে খেলপথাৰত থকাৰ বাবে এই ঘটনাটো দেখা পোৱা নাছিল বুলি কোৱা উক্তিও অস্বীকাৰ কৰিছে। জেৰাৰ সময়ত ৩ নং সাক্ষীয়ে তেওঁৰ সাক্ষ্যত অটল হৈ থাকে।

১৪) গোচৰীয়া পক্ষৰ ৪ নং সাক্ষী মোছা: আমিনা বেগমৰ ঘৰ হামিদৰ ঘৰৰ ওচৰত অৱস্থিত। তাইৰ ঘৰ হামিদৰ ঘৰৰ পৰা প্ৰায় তিনিঘৰ দূৰ। ৪ নং সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে এই ঘটনাটো পুৱা প্ৰায় ১০ বজাত সংঘটিত হৈছিল আৰু সেই সময়ত, তাই ঘৰত আছিল। হামিদৰ ঘৰৰ ওচৰতে হুল্লা শুনি তাই দৌৰি ঘটনাস্থলী যায়। সেই ঠাইত উপস্থিত হৈ তাই কোবাত মাষ্টৰ, মইনাল, কাজিমুদ্দিন, লুকমান, নুৰ হুছেইন, সুকুৰ, ইমান, হুছেইন, আয়ুব, চেমেছ, দিলদাৰ, আফা, কামাল, চাইমুদ্দিন, অফা, ছাহিদুল, চুলতান, সাকাত, চামছুল আৰু জহৰক তাত দেখা পায় আৰু তাই মোছলেমক বাহিৰৰ পৰা দৌৰি হামিদৰ ঘৰত সোমাই অহা

দেখে। মোছলেমুদ্দিনে দুৱাৰখন বন্ধ কৰি দিয়ে যদিও কোবাত, কাজিমুদ্দিন আৰু মইনুলে অন্য মানুহবোৰক মোছলেমুদ্দিনক ঘৰৰ পৰা উলিয়াই আনিবলৈ কয়। তেতিয়া কাজিমুদ্দিন, মইনাল, লুকমান আৰু নুৰ হুছেইনে দুৱাৰ ভাঙি মোছলেমুদ্দিনক ঘৰৰ বাহিৰলৈ টানি বাহিৰলৈ লৈ আহে। সেই সময়ত উত্তেজিত হৈ থকা আন ব্যক্তিসকলে ঘৰৰ বেৰত খুন্দা মাৰিবলৈ ধৰে আৰু বেৰৰ মাজেৰে জোঙা বাঁহ (ফালা) ঠেলি দিয়ে। মোছলেমুদ্দিনক চোতাললৈ উলিয়াই আনি কোবাত মাষ্টৰ, মইনাল, লুকমান, নুৰ হুছেইন, কাজিমুদ্দিন, ইমান আৰু হুছেইনে ডেগাৰেৰে তাক আঘাত কৰিবলৈ ধৰে। মোছলেমুদ্দিনে তেওঁক হত্যা নকৰিবলৈ অনুৰোধ কৰে কিন্তু কোবাত মাষ্টৰে মোছলেমুদ্দিনৰ ডিঙিৰ বাওঁফালে লোহাৰ ৰড এটাৰে খোচ মাৰি দিয়ে। সেই সময়ত আলেব আলীও তালৈ আহি তাৰ ভায়েক (মোছলেমুদ্দিন)ৰ প্ৰাণ ভিক্ষা খুজে কিন্তু মন্টাজ আৰু হোজীয়ে বাংকাৰে আলেবৰ মূৰত আঘাত কৰে। কাজিমুদ্দিন, সুকুৰ আৰু কামালেও আলেবক মাৰপিট কৰি মাটিত পেলাই দিয়ে। আলেব পৰি যোৱাৰ পিছতেই সুকুৰে তাৰ ডিঙিত ধৰে আৰু ইমান আৰু হুছেইনে আলেবৰ লাঠীৰে আঘাত কৰে। সেই সময়ত তেওঁলোকে কান্দি কান্দি আক্ৰমণকাৰীক বাধা দিবলৈ চেষ্টা কৰে যদিও তেওঁলোককো সিহঁতে আক্ৰমণ কৰি মাটিত পেলায়। সেই মুহূৰ্তত মুকাম পূব ফালৰ পৰা তালৈ অহাত অফা আৰু আয়ুবে তেওঁক মাৰপিট কৰে। লুকমান, নুৰ হুছেইন আৰু সাকাতে মুকামৰ বুকু, মূৰ, মুখ আৰু চকুৰ ওচৰত খুকৰীৰে মাৰপিট কৰে। মুকামে মুখ মেলাত যেতিয়া তাৰ জিভাখন ওলাই আহে, তেতিয়া নুৰ হুছেইনে তাৰ জিভাখন কাটি পেলায়। সেই সময়ত তাই কান্দি কান্দি পৰি যায়। এই সাক্ষীয়ে আলতাব, আক্ৰাম, হামিদ, মইনুল, আজিমুদ্দিন আৰু মতিউৰৰ গাত জখম দেখা পায় বুলি কৈছে। তাতেই

মুছলেমুদ্দিন, মুকাম আৰু আলেবৰ মৃত্যু হয়। জেৰাৰ সময়ত তাই কৈছে যে লুকমান, নুৰ হুছেইন, কাজিমুদ্দিন আৰু কোবাত মাষ্টৰে ডেগাৰেৰে সজ্জিত আছিল আৰু তেওঁলোকে ডেগাৰেৰে মোছলেমুদ্দিনক আক্ৰমণ কৰিছিল; মোছলেমুদ্দিনে তেওঁলোকক তেওঁক হত্যা নকৰিবলৈ অনুৰোধ কৰিছিল, কিন্তু কোবাটে মোছলেমুদ্দিনৰ ডিঙিৰ গুৰিত ফুটি যোৱা জখম কৰিছিল; তাইৰ পিতৃ আলেবে আহি যেতিয়া তেওঁৰ ভায়েকৰ জীৱন ভিক্ষা খুজি থকাৰ সময়তে হোজী আৰু মন্টাজেও তাইৰ দেউতাকৰ মূৰত ‘বাংকা’ৰে আঘাত কৰে।

১৫) গোচৰীয়া পক্ষৰ ৫ নং সাক্ষী মোছা: নুৰ জাহান বেগম মৃত মোছলেমুদ্দিনৰ পত্নী। এই সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে ঘটনাৰ দিনা তাইৰ স্বামীয়ে কলিমুদ্দিনৰ সৈতে ঘৰতে তেওঁৰ আহৰ গ্ৰহণ কৰে আৰু তাৰ পিছত, কলিমুদ্দিনক মটৰ চাইকেলেৰ পিছত উঠাই নগৰবেৰালৈ যায়। সিহঁত যোৱাৰ পিছত তাই হাল্লা শুনি দৌৰি যায়। হামিদৰ ঘৰত উপস্থিত হৈ তাই হামিদৰ চোতালত তাইৰ স্বামীক কোবাত মাষ্টৰ, মইনাল, কাজিমুদ্দিন, লুকমান, নুৰ হুছেইন, চাইনুদ্দিন, চুকুমুদ্দিন, কামালুদ্দিন, চাহিদুল, চুলতান, আয়ুব আলী, হোজী, সকাত আলী, মতিউৰ, আতা, বিউল, ইমাম, মন্টাজ, অফা, ছামছুল, ছমেছ আৰু ৰফিজুলয়ে মাৰপিট কৰি থকা দেখা পায়।এই সাক্ষীয়ে আৰু কয় যে কোবাত মাষ্টৰে তাইৰ স্বামীৰ ডিঙিত লোহাৰ ৰডেৰে হানে, মইনালে ডেগাৰেৰে আঘাত কৰে আৰু কাজিমুদ্দিনে খুকুৰীৰে আঘাত কৰে। আলফুদ্দিনেও তাইৰ স্বামীক মাৰপিট কৰে আৰু তাৰ পিছত তাইৰ স্বামী মাটিত পৰি যায়। সেই সময়ত মুকাম তালৈ অহাত তেওঁকো আমজাদ আৰু সাকেটে মাৰপিট কৰে আৰু তেওঁৰ জিভা নুৰে কাটি পেলায়। তাই তাইৰ স্বামীক পানী দিছিল আৰু স্বামীৰ শৰীৰৰ সন্মুখৰ ফালে পচপন্নটা জখম দেখা পায়। ৫ নং সাক্ষীয়ে এইটোও উল্লেখ কৰিছে যে তাইৰ স্বামীক মাৰপিট কৰাৰ সময়ত তাই

তেওঁক বচাবলৈ যোৱাৰ সময়ত তাই তাইৰ বাওঁহাতৰ আঙুলিত কটা জখম পায়। তাইৰ স্বামী মোছলেমুদ্দিনৰ লগতে আলেব আৰু মুকামক বহৰিলৈ লৈ যোৱা হয় যদিও আটাইকেইজনৰ থিতাতে মৃত্যু হৈছিল। জখমী মইনাল, আকাম, হামিদ, আজিমুদ্দিন, আলতাফ আৰু মফীক নগৰবেৰালৈ লৈ যোৱা হয়। জেৰাৰ সময়ত ৫ নং সাক্ষীয়ে য়ে স্বীকাৰ কৰে যে পূৰ্বে তাইৰ স্বামীক আৰক্ষীয়ে গ্ৰেপ্তাৰ কৰিছিল আৰু তেওঁক কেইবাবাৰো জেললৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল। কিন্তু তাইৰ স্বামী এজন ডকাইত আছিল আৰু আন মানুহক লুটপাত কৰিছিল বুলি উত্থাপন কৰা উক্তিক তাই অস্বীকাৰ কৰিছে। তাইৰ স্বামী 'MULTA'ৰ সদস্য আছিল বুলি দিয়া উক্তিকো তাই অস্বীকাৰ কৰিছে।

১৬) মোছা: হাৱা খাতুন মৃতক মুকামৰ পত্নী আৰু তাই দাবী কৰে যে তাই ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখে আব্দুল হামিদৰ ঘৰত সংঘটিত হোৱা এই ঘটনাটো দেখিছিল য'ত তেওঁৰ স্বামীক হত্যা কৰা হৈছিল। তাইক গোচৰীয়া পক্ষৰ ৬ নং সাক্ষী হিচাপে পৰীক্ষা কৰা হৈছিল। ৬ নং সাক্ষীয়ে তাইৰ সাক্ষ্যত কৈছে যে এই ঘটনাৰ দিনটোত তাই নিজৰ ঘৰত আছিল। তাই হাল্লা শুনি আৰু এজন ল'ৰাই মোছলেমুদ্দিন অৰ্থাৎ তাইৰ স্বামীৰ ডাঙৰ ভাতৃক মাৰপিট কৰি থকা বুলি জনোৱাত তাই দৌৰি ঘটনাস্থলীলৈ গৈ দেখে যে মইনাল, কাজিমুদ্দিন, লুকমান, কামাল, সুকুমুদ্দিন, আয়ুব, নুৰ হুছেইন, আমজাদ আলী, চাকাত, আফা, চাইমুদ্দিন, দিলদাৰ, চুলতান আৰু অফাই চোতালত মোছলেমুদ্দিনক মাৰপিট কৰি আছে। ৬ নং সাক্ষীয়ে লগতে কৈছে যে মোছলেমুদ্দিনক মাৰপিট কৰাৰ পিছত তেওঁৰ স্বামী ঘটনাস্থলীলৈ অহাত মইনুল আৰু কাজিমুদ্দিনে তেওঁক ডেগাৰেৰে আঘাত কৰে। ঘটনাটো দেখি তাই স্বামীৰ ওপৰত পৰি অজ্ঞান হৈ পৰে। তাতেই তাইৰ স্বামী

(মুকাম আলী)ৰ মৃত্যু হয়। ৬ নং সাক্ষীয়ে মুকাম, মোছলেমুদ্দিন আৰু আলেবৰ মৃত্যু হোৱা বুলিও উল্লেখ কৰিছে।

১৭) আউনা খাতুনক গোচৰীয়া পক্ষৰ ৭ নং সাক্ষী হিচাপে মতা হৈছিল যদিও তাইৰ স্বামীৰ নামৰ মিল নথকাৰ বাবে এই সাক্ষীৰ সাক্ষ্য লিপিবদ্ধ কৰা হোৱা নাছিল।

১৮) মোছা: জয়নাব বেগম (গোচৰীয়া পক্ষৰ ৮ নং সাক্ষী) হ'ল আন এজন সাক্ষী যিয়ে এই ঘটনাটো দেখা বুলি দাবী কৰিছে। ৮ নং সাক্ষীয়ে এই কথাও উল্লেখ কৰিছে যে হাল্লা শুনি তেওঁ নিজৰ ঘৰৰ পৰা ওলাই আহি দেখে যে মোছলেমুদ্দিনক কোবাত মাষ্টাৰ, মইনাল, কাজিমুদ্দিন, লুকমান, নুৰ হুছেইন, ছাইনুদ্দিন, আটা, আয়ুব, সুকুমুদ্দিন, সাহিদুল, চুলতান, ইমান, হুছেইন আৰু ছমেছে চোতালত মাৰপিট কৰি আছে। ৮ নং সাক্ষীয়ে এইটোও উল্লেখ কৰিছে যে ছমেছ আৰু অফাই তাইক ডেগাৰ লৈ খেদি আহিছিল যাৰ বাবে তাই ঘৰত প্ৰৱেশ কৰে আৰু অচেতন হৈ পৰে।

১৯) গোচৰীয়া পক্ষৰ ৮(এ) নং সাক্ষী মোছা: আফাটন নেছা হৈছে মৃতক আলেফ আলীৰ পত্নী। ৮(এ)নং সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে ঘটনাটো প্ৰায় তিনি বছৰ পূৰ্বে পুৱা প্ৰায় ০৯:৩০/১০:০০টা বজাত হামিদৰ ঘৰত সংঘটিত হৈছিল। ৮(এ)নং সাক্ষীৰ মতে, তেওঁৰ ঘৰটো হামিদৰ ঘৰৰ পৰা প্ৰায় সাতটা ঘৰ আতৰত। হাল্লা শুনি তাই ঘটনাস্থলীলৈ গৈ দেখে যে মোছলেমুদ্দিন, মোকাম আৰু তেওঁৰ স্বামী আলেবুদ্দিনক মাৰপিট কৰি আছে। তাই উল্লেখ কৰিছে যে কোবাত মাষ্টৰ, মইনাল, কাজিমুদ্দিন, ৰফিকুল, দিলদাৰ, চাইনুদ্দিন, আয়ুব, চাহিদুৰ, চুলতান, আফা, মজিবাৰ, ছামছুল হক আৰু মস্তানে মোছলেমুদ্দিনক হামিদৰ ঘৰৰ ভিতৰৰ পৰা চোতাললৈ উলিয়াই আনি ডেগাৰ, কিৰিচ আদিৰে মাৰপিট কৰি

আছে। ৮(এ)নং সাক্ষীয়ে মুকামক নুৰ হুছেইন, সাকাত আলী, লুকমান আৰু অফাই মাৰপিট কৰা বুলিও উল্লেখ কৰিছে। তাইৰ স্বামীক মুমতাজে বাংকা আৰু ইমান আলীয়ে লাঠীৰে মাৰপিট কৰা দেখাৰ কথা তাই স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰিছে যাৰ ফলত তাইৰ স্বামী মাটিত পৰি যায়। তেতিয়া সুকুৰ আৰু মুনসী, যি দুজন সম্পৰ্ক পিতা-পুত্ৰ হয়, তাইৰ স্বামীৰ ডিঙিত হেঁচা মাৰি ধৰে আৰু তেওঁৰ মৃত্যু হয়। ঘটনাটো দেখি তাই মাটিত পৰি যায় আৰু অজ্ঞান হৈ পৰে।

২০) গোচৰীয়া পক্ষৰ ৯ নং সাক্ষী মোছা: মফিদা খাতুনে দাবী কৰিছে যে দুয়োফালৰ পৰা ১০/১২ জন লোকে মোছলেমুদ্দিনক খেদি যোৱাৰ ফলত মোছলেমুদ্দিনে হামিদৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰা তাই দেখিছিল। হামিদৰ ঘৰ আৰু তাইৰ ঘৰ একে বুলি তাই উল্লেখ কৰিছে। হামিদে হাতজোৰ কৰি সেই লোকসকলক হাল্লা নকৰিবলৈ অনুৰোধ কৰে। তথাপিও কোবাত মাষ্টৰ, মইনাল, ছামছুল, দিলদাৰ, চামেজ, লুকমান, নুৰ হুছেইন, সাকেট, মমতাজ, হোজী, আমজাদ আলী, অফা, চাইনুদ্দিন, কামাল, কাজিমুদ্দিন, আয়ুব, চুকুমুদ্দিন, মতিউৰ, ইমান আলী, হুছেইন আলী, চুলতান আৰু চাহিদুল ঘৰত প্ৰৱেশ কৰে। সেই লোকসকলে হামিদৰ ঘৰৰ দুৱাৰ ভাঙি হামিদক মাৰপিট মোছলেমুদ্দিনক ঘৰৰ পৰা উলিয়াই আনিলে। তাই উল্লেখ কৰিছে যে মোছলেমুদ্দিনে আক্ৰমণকাৰীসকলক তাক হত্যা নকৰিবলৈ অনুৰোধ জনায় আৰু আক্ৰমণকাৰীক তেওঁৰ সোণৰ হাৰ, হাতৰ ঘড়ী আদি দি দিয়ে যদিও তেওঁলোকে নামানিলে আৰু মোছলেমুদ্দিনক হত্যা কৰে। জেৰাৰ সময়ত ৯ নং সাক্ষীয়ে উল্লেখ কৰিছে যে যেতিয়া মোছলেমুদ্দিনক মাৰপিট কৰা হৈছিল, সেই সময়ত সেই ঠাইত কোনো হুলস্থূল হোৱা নাছিল আৰু তাই অকলে এই ঘটনা দেখিছিল। ইয়াৰ পিছত উত্তৰ ফালৰ পৰা আলেব আৰু মুকাম আহিছিল।

২১) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১০ নং সাক্ষী মোঃ আলতাব হুছেইন হ'ল আলেবৰ পুত্ৰ। তেওঁ তেওঁ সাক্ষ্যত কৈছে যে ঘটনা দিনা হাল্লা শুনি তেওঁৰ পিতৃ আলেব, মুকাম, মইনুল আৰু আক্ৰমে হামিদ আলীৰ ঘৰৰ ফালে দৌৰি যায় আৰু তেওঁ তেওঁলোকৰ পিছে পিছে যায়। ঘটনাস্থলীত উপস্থিত হোৱাৰ পিছত কোবাত মাষ্টৰ, মইনাল, ছাইনুদ্দিনে তেওঁক মূৰত আৰু পিঠিত খুকুৰীৰে প্ৰহাৰ কৰে আৰু তেওঁ খেদিও নিয়ে। তেতিয়া তেওঁ হামিদৰ ঘৰৰ পিছফালৰ ফালে দৌৰি যায়। উভতি আহি তেওঁ তেওঁৰ পিতৃ আলেব আৰু খুৰা মুকামক মৃত অৱস্থাত আৰু আক্ৰাম, মইনুল, হামিদ আৰু মোছলেমুদ্দিনক জখমী অৱস্থাত পৰি থকা দেখে। দুৰ্বৃত্তই সেই ঠাই এৰি থৈ গৈছিল। তাৰ পিছত মোছলেমুদ্দিনক ঘৰলৈ লৈ যোৱা হয় যদিও প্ৰায় ডেৰ ঘণ্টাৰ পিছত তেওঁৰ মৃত্যু হয়। ১০ নং সাক্ষীয়ে উল্লেখ কৰিছে যে জখমী লোকসকলক নগৰবেৰালৈ লৈ যোৱা হয় আৰু তেওঁ বহৰিত চিকিৎসা গ্ৰহণ কৰে। মৃতদেহৰ লৈ তেওঁ আন লোকৰ সৈতে থানালৈ গৈছিল।

২২) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১১ নং সাক্ষী সোমৰ আলী মুনছিয়ে সাক্ষ্য দিছে যে এই ঘটনাৰ দিনটোত তেওঁ নুৰ জামানৰ সৈতে কলিমুদ্দিনৰ ঘৰলৈ গৈছিল আৰু তাত গৈ তেওঁলোকে গম পাইছিল যে সভাপতি কলিমুদ্দিন মইৰাদিয়া বজাৰলৈ গৈছে। সেই অনুসৰি দুয়োজনেই মৈৰাদিয়া বজাৰলৈ যায়। ঘৰলৈ উভতি অহাৰ সময়ত বাটত তেওঁলোকে হুলস্থূলৰ শব্দ শুনে। সেই মুহূৰ্তত কলিমুদ্দিন আৰু মোছলেমুদ্দিন মটৰবাইকত আহি হামিদ আলীৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰে। আচামীগণকে ধৰি প্ৰায় ৭০/৮০ জন ব্যক্তি দা, লাঠি, ফালা আদি মাৰাত্মক অস্ত্ৰ লৈ মুছলেমুদ্দিনক মাৰপিট কৰি থিতাতে মৃত্যু ঘটায়। ইয়াৰ পিছত, তেওঁ অজ্ঞান হৈ পৰে আৰু পিছত কি হ'ল গম পোৱা নাছিল। সংজ্ঞা ঘূৰাই পোৱাৰ লগে লগে তেওঁ গম পালে যে আলেব আৰু মুকামক হত্যা কৰা হৈছে।

২৩) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৩ নং সাক্ষী নুৰ জামাল যিজন গোচৰীয়া পক্ষৰ ১১ নং সাক্ষীৰ লগত গৈছিল আৰু তেওঁ সাক্ষ্যত কৈছে যে ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ তাৰিখত তেওঁ বজাৰৰ পৰা উভতি অহাৰ সময়ত তেওঁ কলিমুদ্দিন আৰু মোছলেমুদ্দিনক মটৰ চাইকেলেৰে যোৱা দেখে। তেওঁ লগতে দেখে যে প্ৰায় ৪০/৪৫ জন ব্যক্তিয়ে বিভিন্ন অস্ত্ৰৰে সজ্জিত হৈ তেওঁলোকক খেদি আছে। মোছলেমুদ্দিন আৰু কলিমুদ্দিনে আব্দুল হামিদৰ ঘৰত আশ্ৰয় লয়। ১৩ নং সাক্ষীয়ে উল্লেখ কৰিছে যে আচামীগণে ঘৰটো ঘেৰি ধৰে আৰু মোছলেমুদ্দিনক আক্ৰমণ কৰি হত্যা কৰে। আলেফ আলী আৰু মুকাম আলীৰ মৃতদেহও তেওঁ দেখা পায়। তেওঁ তিনিজন আহত ব্যক্তি-মইনুল, আব্দুল হামিদ আৰু আক্ৰাম আলীকো দেখা পায়। ইয়াৰ পিছতে গাঁৱৰ ৰাইজে সমবেত হৈ মৃতদেহকেইটা কঢ়িয়াই তাৰাবাৰী থানালৈ লৈ যায়। ১৩ নং সাক্ষীয়ে লগতে কয় যে তেওঁ আক্ৰমণকাৰীসকল কোন কোন আছিল সেই কথা নাজানিছিল যদিও কোবাত আলী, মইনাল, দিলদাৰ, আয়ুব আলী, লুকমান, নুৰ হুছেইন আৰু চুকুমুদ্দিনক চিনাক্ত কৰিব পাৰিছিল।

২৪) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৪ নং সাক্ষী সন্তোষ মণ্ডল হ'ল চুৰৎহালৰ সাক্ষী। তেওঁ এই ঘটনা দেখা নাই বুলি সাক্ষ্য দিছে যদিও তেওঁ পিছত শুনিছিল যে মোছলেমুদ্দিন, আলেব আৰু মুকামৰ মৃত্যু হৈছে। ১৪ নং সাক্ষীয়ে চুৰৎহালত থকা তেওঁৰ স্বাক্ষৰ, প্ৰদৰ্শক-৫(১)টো চিনাক্ত কৰিছে।

৫) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৫ নং সাক্ষী জংছেৰ আলী উক্ত গাৱঁৰ অন্য এজন লোক আৰু তেওঁ সকলো আচামীগণক চিনি পায়। ১৫ নং সাক্ষীয়ে কৈছে যে ঘটনা দিনা তেওঁ হুলস্থূল শুনি সেই স্থানলৈ গৈ গম পায় যে তিনিজন ব্যক্তি, অৰ্থাৎ মোছলেমুদ্দিন, আলেফ আলী আৰু মুকাম আলীক কোবাত মাষ্টাৰ আৰু তেওঁৰ

ভাতৃ, ভতিজা, ভতিজী আৰু অন্যান্য আত্মীয়সকলে হত্যা কৰিছে। ১৫ নং সাক্ষীয়ে উল্লেখ কৰিছে যে চৰ অঞ্চলত অৱস্থিত মাটিক কেন্দ্ৰ কৰি বিবাদ আৰম্ভ হোৱা বুলিও তেওঁ শুনিছিল। আৰক্ষী আহি মৃতদেহকেইটা তাৰাবাৰী থানালৈলৈ যায়।

২৬) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৬ নং সাক্ষী আটোৱাৰ ৰহমানে মো: কালিমুদ্দিনক মোছলেমুদ্দিনক লগত লৈ মটৰবাইকত নগৰবেৰাৰ ফালে যোৱা দেখিছিল। ১৬ নং সাক্ষীয়ে উল্লেখ কৰিছে যে আচামী কোবাত মাষ্টাৰ, মইনাল, কাজিমুদ্দিন, লুকমান, নুৰ হুছেইন, ছাইনুদ্দিন, চাহিদুল, চুলতান, সুকুৰ, কোফেল, মতিউৰ, ৰফিজুল, দিলদাৰ, চামেজ আৰু অফাৰৰ লগতে বাকী আচামীগণে মোছলেমুদ্দিন অন্দ কালিমুদ্দিনক আগুচি ধৰে আৰু তেওঁলোকে পথত বাঁহ ৰাখি মটৰবাইকখন ৰখায়। ইয়াৰ পিছত আচামীগণে কলিমুদ্দিন আৰু মোছলেমুদ্দিনক খেদি খেদি হামিদ আলীৰ ঘৰলৈ লৈ যায়, ঘৰৰ ভিতৰতে আৱদ্ধ কৰি ৰাখে আৰু তাৰ পিছত যাঠি, ফালা, লোহাৰ ৰড, চেইন আদিৰে আঘাত কৰি মোছলেমুদ্দিনক হত্যা কৰে। কলিমুদ্দিনক মাৰপিট কৰাৰ পিছত মুকলি কৰি দিয়া হয়। এই সাক্ষীয়ে এইটোও কৈছে যে হাল্লা শুনি আলেব, মুকাম, আক্ৰাম, মইনুল আৰু আজিজুৰে হামিদ আলীৰ ঘৰলৈ আহে। তেওঁ আচামীগণে মোছলেমুদ্দিনক মাৰপিট কৰা দেখিছিল। সেই সময়ত তেওঁ মুকাম, আলেব, আক্ৰাম, হামিদ, মইনুল, আজিজুৰ আদি কিছু লোকৰ সৈতে আচামীগণে বাধা দিয়াৰ চেষ্টা কৰে যদিও আচামীগণে আলেব আৰু মুকামক ডেগাৰ, ফালা, লাঠি আদিৰ সহায়ত মাৰপিট কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে আৰু হামিদ আলীৰ ঘৰত দুয়োকে হত্যা কৰে। ইয়াৰ পিছতে আচামীগণে সেই ঠাই এৰি গুচি যায়। ইয়াৰ পিছত চুবুৰীয়া মানুহ তাত সমবেত হৈ আলেব আলী, মোছলেমুদ্দিন আৰু মকামৰ মৃতদেহ আৰক্ষীৰ সৈতে তাৰাবাৰীলৈ লৈ যায়।

৭) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৭ নং সাক্ষী মোঃ আব্দুল হামিদ হৈছে সেইজন ব্যক্তি যাৰ ঘৰত এই ঘটনা সংঘটিত হৈছিল। তেওঁ সাক্ষ্যত কৈছে যে, ঘটনাৰ দিনা, ৰাতিপুৱাৰ পৰাই তেওঁ ওচৰতে অৱস্থিত নিজৰ মাটিখিনি হাল বাই আছিল। সেই সময়ত তেওঁ নিজৰ ঘৰৰ পিছফালে হুলস্থুলৰ শব্দ শুনি সেই ঠাইলৈ আহি দেখে যে আচামীগণে দা, ডেগাৰ, তৰোৱাল, লোহাৰ ৰড, বাংকা (চোকা বাঁহ) লৈ মোছলেমুদ্দিনক খেদি আছে। তেতিয়া মোছলেমুদ্দিনে তেওঁৰ ঘৰত সোমাই আশ্ৰয় লয়। তাৰ পিছত তেওঁ সকলো আচামীগণক তেওঁৰ ঘৰৰ কোনো ক্ষতি নকৰিবলৈ অনুৰোধ জনাই কয় যে মুছলমুদ্দিনে তেওঁৰ ঘৰত আশ্ৰয় লৈছে। কিন্তু আচামীগণে তেওঁৰ অনুৰোধৰ প্ৰতি কোনো গুৰুত্ব নিদিলে। তেওঁলোকে ঘৰত প্ৰৱেশ কৰে। আচামী কোবাত মাষ্টৰে বাকী আচামীগণক মোছলেমুদ্দিনক বিচাৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়ে। তেতি্যা আচামী কোবাত মাষ্টৰে তেওঁৰ নাকত এখন খান্তাৰে আঘাত কৰে। ১৭ নং সাক্ষীয়ে উল্লেখ কৰিছে যে তেওঁ পুনৰ আচামীগণক তেওঁৰ ঘৰৰ লগতে মোছলেমুদ্দিনৰ কোনো ক্ষতি নকৰিবলৈ অনুৰোধ জনায়। সেই কথা শুনি আচামী দিলদাৰ আলীয়ে ডেগাৰেৰে তেওঁৰ হাত আৰু সোঁ কান্ধত আঘাত কৰে। তাৰ পিছত আচামীগণে তেওঁৰ ঘৰত প্ৰৱেশ কৰি মোছলেমুদ্দিন আলীৰ পৰা সোণৰ চেইন, হাতৰ ঘড়ী, নগদ ধন কাঢ়ি লয়। ইয়াৰ পিছতে আচামীগণে মোছলেমুদ্দিনক ডেগাৰ, চোকা বাঁহ আৰু লোহাৰ ৰডেৰে মাৰপিট কৰি ঘৰৰ পৰা টানি আনি চোতাললৈ লৈ আনে। তাৰ পিছত তেওঁ পুনৰ আচামীগণক আহত মোছলেমুদ্দিনক মুকলি কৰি দিয়াৰ বাবে অনুৰোধ কৰে যদিও আচামী ছাইনুদ্দিনে তেওঁৰ সোঁহাতত আঘাত কৰি সোঁ হাতৰ কব্জিত জখম কৰে। তাৰ পিছত আচামী কোবাত মাষ্টৰে চোকা লোহাৰ ৰডৰ সহায়ত মোছলেমুদ্দিনৰ বুকুত ফুটি যোৱা জখম কৰে। এইটো দেখি তেওঁ অজ্ঞান হৈ পৰে। ইয়াৰ পিছতে তেওঁক চিকিৎসাৰ বাবে গৌহাটী

চিকিৎসা মহাবিদ্যালয় আৰু চিকিৎসালয়লৈ লৈ যোৱা হয়। ইয়াৰ মাজতে মুছলমুদ্দিনৰ মৃত্যু হয়। জেৰাৰ সময়ত ১৭ নং সাক্ষীয়ে নিজৰ সাক্ষ্যত অটল থাকে যদিও মুকাম আৰু আলেব আলীক কোনে আক্ৰমণ কৰিছিল সেই বিষয়ে তেওঁ নাজানে বুলি কয়। এই সাক্ষীয়ে এই ঘটনা দেখা নাছিল বুলি কোৱা উক্তিটোত অস্বীকাৰ কৰে আৰু তেওঁ লগতে কয় যে চোতালত উপস্থিত থকা ৰফিজুল ঘটনাস্থলীত নাছিল আৰু আমজাদ আলী মুন্সিৰ পুত্ৰ ৰফিজুলও তাত উপস্থিত নাছিল।

২৮) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৮ নং সাক্ষী মইনুল হক এজন ঘটনাৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী যিজনে উক্ত ঘটনাত জখমী হৈছিল। হুলস্থূল শুনি তেওঁ ঘটনা সংঘটিত হোৱা স্থানত গৈছিল। ১৮ নং সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁ আব্দুল হামিদ (গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৭ নং সাক্ষী)ৰ ঘৰত উপস্থিত হোৱাৰ লগে লগে তেওঁ আচামী নুৰ হুছেইন, মইনুল, লুকমান, সৌকত, আমজাদ, আটোৱাৰ, ৰহমান, হোজিবুৰ, দিলদাৰ হুছেইন, সুকুমুদ্দিন, মতিউৰ ৰহমান আৰু চামছুল হককে আব্দুল হামিদৰ ঘৰত থুকৰী, ডেগাৰ, যাঠি আদিৰে মোছলেমুদ্দিনক মাৰপিট কৰা দেখে। ১৮ নং সাক্ষীয়ে লগতে কয় যে আচামীগণে আলেব, মুকামকো মাৰপিট কৰে আৰু তেওঁলোকে কৰা আঘাতৰ ফলত আলেব, মুকাম আৰু মুছলেমুদ্দিনৰ খিতাতে মৃত্যু হয়। এই সাক্ষীয়ে লগতে কৈছে যে তেওঁ মোছলেমুদ্দিনক বচোৱাৰ চেষ্টা কৰে যদিও আচামী দিলদাৰে তেওঁৰ পেটত ডেগাৰেৰে আঘাত কৰাত তেওঁ মাটিত পৰি অচেতন হৈ পৰে। ইয়াৰ পিছতে তেওঁক জি এম চি এইচলৈ চিকিৎসাৰ বাবে লৈ যোৱা হয় য'ত তেওঁ সংজ্ঞা ঘূৰাই পায়।

২৯) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৯ নং সাক্ষী মোঃ আক্ৰাম আলী আন এজন প্ৰত্যক্ষদৰ্শী যি ঘটনাত আহত হৈছিল। তেওঁ সাক্ষ্যত কৈছে যে মইৰাদিয়া গাঁৱৰ হামিদ আলীৰ

ঘৰৰ সন্মুখত তেওঁৰ ভাতৃ মোছলেমুদ্দিনক আটক কৰি ৰখাৰ খবৰ পোৱাৰ লগে লগে তেওঁ হামিদৰ ঘৰলৈ ততাতৈয়াকৈ যায়। সেই স্থানত উপস্থিত হোৱাৰ লগে লগে তেওঁ আচামী কোবাত মাষ্টৰ, দিলদাৰ, ছমেজ, লুকমান, নুৰ হুছেইন, সাকেট, আমজাদ আলী মুনছি, অফা শ্বেখ, কামাল, কাজিমুদ্দিন, চাইনুদ্দিন, আতোৱাৰ ৰহমান, আয়ুব আলী, কাফেল, সুকুৰ, মতিউৰ আৰু অন্য আচামীগণে ডেগাৰ, দা আৰু লোহাৰ ৰডেৰে মোছলেমুদ্দিন, মুকাম আৰু আলেবক মাৰপিট কৰা দেখা পায়। তেওঁ জখমী মোছলেমুদ্দিন, মুকাম আৰু আলেবক ৰক্ষা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰে যদিও আচামী লুকমানে ডেগাৰেৰে তাৰ মূৰত আঘাত কৰে। ১৯ নং সাক্ষীয়ে লগতে কয় যে আচামীগণে তেওঁৰ মুখমণ্ডল আৰু সোঁ চকুৰ তলতো আন এটা জখম কৰে। এই সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে আচামীগণে হামিদ আলীৰ চোতালত মোছলেমুদ্দিন, আলেব আৰু মুকামক হত্যা কৰে। তেওঁ অজ্ঞান হৈ পৰে আৰু ভঙাগড় অৱস্থিত জি এম চিএ ইচত তেওঁ সংজ্ঞা ঘুৰাই পায় আৰু তাত প্ৰায় দুমাহ চিকিৎসাধীন আছিল।

৩০) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২০ নং সাক্ষী ছামাদ আলী আন এজন চুৰৎহালৰ সাক্ষী। তেওঁ সাক্ষ্যত কৈছে যে অলপ দূৰত কিছুমান লোকক দৌৰি থকা দেখা পাই তেওঁ ঘটনাস্থলীত আহি তেওঁ তাত বহত লোক আৰু ভুক্তভোগীৰ মৃতদেহবোৰ দেখা পায়। মৃতদেহবোৰত আঘাতৰ চিনো দেখা পাইছিল। হামিদ আলীৰ ঘৰত এই ঘটনা সংঘটিত হোৱা বুলিও নিশ্চিত কৰিছে ২০ নং সাক্ষীয়ে। এই সাক্ষীয়ে চুৰৎহালৰ প্ৰতিবেদনত নিজৰ স্বাক্ষৰ চিনাক্ত কৰিছে।

৩১) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২১ নং সাক্ষী ডাঃ বালেন মেধিয়ে ১৮-১১-২০০৪ তাৰিখে বহৰি ক্ষুদ্ৰ প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ চিকিৎসা আৰু স্বাস্থ্য বিষয়া হিচাপে কাম কৰি থাকোঁতে মো: আলতাফ হুছেইন (গোচৰীয়া পক্ষৰ ২১ নং সাক্ষী)ক পৰীক্ষা

কৰিছিল আৰু তেওঁৰ বাওঁ তপিনাত প্ৰায় ৩X২ ছে. মি. আকাৰৰ ছাল দেদেৰা জখম পায়। ২১ নং সাক্ষীয়ে কৈছে যে এই জখম প্ৰায় ১৫ দিন পুৰণি আৰু ভোটা অস্ত্ৰৰে কৰা সাধাৰণ প্ৰকৃতিৰ জখম আছিল।

২) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২২ নং সাক্ষী ডাঃ দ্বিজেন চন্দ্ৰ শৰ্মা ২৯-০৩-২০০৪ তাৰিখে বৰপেটা অসামৰিক চিকিৎসালয়ত কৰ্তব্যৰত চিকিৎসক আছিল। তেখেতে মৃতদেহ তিনিটাৰ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰিছিল। মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ সময়ত পোৱা জখমবোৰৰ লগতে মৃত্যুৰ কাৰণ সম্পৰ্কে ২২ নং সাক্ষীয়ে দিয়া মতামত তলত উল্লেখ কৰা হল।

“বাহ্যিক ৰূপ, লক্ষ্য কৰা জখমবোৰ হ’ল:-

মূৰ ছালৰ অক্সিপিটেল অংশৰ পৰা হাড়লৈকে হোৱা ৮ ইঞ্চি x ১/২ ইঞ্চি আকাৰৰ এটা কটা জখম।

পিঠিৰ সোঁফালে ইনফেৰিওৰ অ্যাঙ্গেল স্কেপুলাৰ তলত ১ ১/২ইঞ্চি x ১/২ইঞ্চি x ৪ইঞ্চি আকাৰৰ হানা জখম । গোটেই শৰীৰত একাধিক বেলেগ বেলেগ আকাৰৰ ছাল দেদেৰা জখম দেখ যায়।

প্লুৰে – ফাটি যোৱা দেখা যায়। প্লুৰাল কেভিটিত সোঁফালে গোট মৰা তেজত ছিদ্ৰ দেখা যায়। সোঁ হাওঁফাওঁ ফাটি গৈছে। বহুত গোট মৰা তেজ জমা দেখা যায়।

হৃদযন্ত্ৰ – সকলো কোঠা খালী।

সকলোবোৰ জখম মৃত্যুৰ পূৰ্বে হৈছিল।

মতামত :- মোৰ মতে মানুহজনৰ আঘাতৰ ফলত হোৱা প্ৰচুৰ ৰক্তক্ষৰণৰ হৈ মৃত্যু হয়। প্ৰদৰ্শক ৮ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন। প্ৰদৰ্শক ৮(১) মোৰ চহী। প্ৰদৰ্শক ৮(২) বৰপেটাৰ স্বাস্থ্য সেৱাৰ যুটীয়া সঞ্চালকৰ চহী যি মোৰ চিনাকি।

একেখন সময়তে মৃণাল তালুকদাৰ আৰু কনিষ্টবল সন্তোষ আলীয়ে চিনাক্ত কৰা ৩৮ বছৰীয়া মোছেলম উদ্দিনৰ মৃতদেহৰো মই মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰি তলত দিয়া জখমবোৰ পাওঁ:-

বাহ্যিক আঘাত:-

দেখা পোৱা কটা জখমবোৰ:-

•সোঁ সুপ্ৰা অৰবিটাল অংশৰ পৰা হাড়লৈকে ২ইঞ্চিX১/২ইঞ্চি আকাৰৰ।

•মূৰৰ ছালৰ বাওঁফালৰ পেৰিটেল অংশৰ পৰা হাড়লৈকে ৩ইঞ্চিX১ইঞ্চি আকাৰৰ।

•ডিঙিৰ বাওঁফালে ৪ইঞ্চিX১ইঞ্চিX১ইঞ্চি আকাৰৰ। দুয়োটা অগ্ৰবাহুৰ পশ্চাৎ অংশত ২ইঞ্চিX১/২ইঞ্চিX১/২ইঞ্চি আৰু ১ ১/২ইঞ্চিX১/২ইঞ্চিX১/২ইঞ্চি আকাৰৰ।

বুকুৰ বাওঁফালে ৩ইঞ্চিX১ইঞ্চিX১/২ইঞ্চি আকাৰৰ।

বাওঁফাল স্কেপুলাৰ অংশত ৩ইঞ্চিX১/২ইঞ্চিX১/২ইঞ্চি আকাৰৰ।

বাওঁ ভৰিৰ পাৰ্শ্বীয় অংশত ৫ইঞ্চিX১ইঞ্চিX১ইঞ্চি আকাৰৰ।

হৃদযন্ত্ৰৰ সকলো কোঠা খালী দেখা যায় আৰু বাওঁফালে থকা কেৰলিক নাড়ীবোৰ ছিঙা অৱস্থাত আছে ।

মতামত:- মোৰ মতে মানুহজনৰ আঘাতৰ ফলত হোৱা প্ৰচুৰ ৰক্তক্ষৰণৰ হৈ মৃত্যু হয়।

প্ৰদৰ্শক ৯ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা। প্ৰদৰ্শক ৯(১) মোৰ চহী। প্ৰদৰ্শক ৯(২) হৈছে বৰপেটাৰ স্বাস্থ্য সেৱাৰ যুটীয়া সঞ্চালকৰ চহী যিটো মোৰ চিনাকি।

একে সময়তে একে দৈনিক পঞ্জী দৰজ সংক্ৰান্তত আৰু একে ব্যক্তিৰ চিনাক্তকৰণ মৰ্মে মই ৩৪ বছৰীয়া মুছলমান পুৰুষ মোকাম আলীৰ মৃতদেহৰ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰো। আৰু তলত দিয়া জখমবোৰ পাওঁ:

•ৰাইট সুপ্ৰা অৰবিটাল অংশৰ পৰা হাড়ৰ গভীৰতালৈকে আঘাত ২ইঞ্চিX ½ইঞ্চিX আৰু ডিঙিৰ পিছফালে ৪ইঞ্চিX১ইঞ্চিX১ইঞ্চি আকাৰৰ কটা জখম।

•বুকুৰ সোঁফালে ৫ম ইনটাৰকষ্টেল স্থানত ১½ইঞ্চিX১/২ইঞ্চিX3ইঞ্চি আকাৰৰ হানা জখম

•অন্টাৰিঅ'ৰ অবডোমিনাল ওয়াল বাওঁ লাম্বাৰ অংশত ১ইঞ্চিX ১/২ইঞ্চিX২ ১/২ইঞ্চি আৰু বাওঁ বুকুৰ পিছফালে স্কেপুলাৰ ইনফেৰিওৰ অ্যাঙ্গেলৰ তলত 1 ১/২ইঞ্চিX১ইঞ্চিX৩ইঞ্চি আকাৰৰ হানা জখম।

দুয়োটা হাওঁফাওঁ ফাটি যোৱা আৰু বহুত গোট মৰা তেজ দেখা যায়।

হৃদযন্ত্ৰ: সকলো কোঠা খালী।

অন্ত্ৰত একাধিক ছিদ্ৰ হোৱা জখম দেখা যায়।

মতামত:- মোৰ মতে মানুহজনৰ আঘাতৰ ফলত হোৱা প্ৰচুৰ ৰক্তক্ষৰণৰ হৈ মৃত্যু হয়।

২২ নং সাক্ষীয়ে প্ৰদৰ্শক ১০ মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন আৰু প্ৰদৰ্শক১০(১) তেওঁৰ স্বাক্ষৰ বুলি নিশ্চিত কৰিছে ।

৩৩) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৩ নং সাক্ষী সুনীল কুমাৰ দাস তাৰাবাৰী থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়া হিচাপে কৰ্মৰত আছিল। ২৩ নং সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে ১৫-১০-২০০৪ তাৰিখে ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়া উপ-পৰিদৰ্শক ছাফুৰ আলী (গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৫ নং সাক্ষী)ৰ বদলিৰ বাবে তেওঁ তাৰাবাৰী থানাৰ পৰা গোচৰ পঞ্জী লাভ কৰে। ২৩ নং সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে গোচৰ পঞ্জী লাভ কৰাৰ পিছত তেওঁ দেখে যে তদন্ত প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হৈছে। তেওঁ আলতাফ হুছেইনৰ চিকিৎসা প্ৰতিবেদন সংগ্ৰহ কৰি এজাহাৰ লিখক ছাফিৰুদ্দিনৰ জবানবন্দি ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধিৰ ধাৰা ১৬১ অধীনত লিপিবদ্ধ কৰি, আচামীগণৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগনামা দাখিল কৰে।

৩৪) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৪ নং সাক্ষী ডাঃ বিজিত গগৈ ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখে জি এম চি এইচত অস্ত্ৰোপচাৰ বিভাগত পঞ্জীয়ক হিচাপে কৰ্মৰত আছিল আৰু তেওঁ কৈছে যে সেইদিনা তেওঁ আব্দুল হামিদ (গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৭ নং সাক্ষী)পৰীক্ষা কৰি মূৰত ৭X২ ইঞ্চি আকাৰৰ কটা জখম, নাকৰ গুৰিত ৪X১ ইঞ্চি জোখৰ কটা জখম, সোঁ হাতৰ ফুলা জখম, সোঁ অগ্ৰবাহুৰ দুয়োটা হাড় ভাঙি যোৱাকে ধৰি সৰু হাড়ৰ ফেলেনক্স আৰু মেটাকাৰ্পল পায়। উক্ত জখমবোৰ গুৰুতৰ বুলি বিবেচিত হৈছিল।

৩৫) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৫ নং সাক্ষী ছাফুৰ আলী হৈছে তাৰাবাৰী থানাৰ গোচৰ নং ৩৮/২০০৪ তদন্ত কৰৰ তদন্তকাৰী বিষয়া। গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৩ নং সাক্ষীৰ সাক্ষ্যৰ পৰা স্পষ্ট যে তদন্ত প্ৰায় সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পৰ্যায়ত তদন্তকাৰী গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৫ নং সাক্ষী)ৰ বদলি হয়। এই তদন্ত প্ৰক্ৰিয়া সম্পূৰ্ণ কৰাৰ বাবে ২৫ নং সাক্ষীয়ে গোচৰ পঞ্জী ২৩ নং সাক্ষীক গতাই দিছিল। তদন্তকাৰী বিষয়া (গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৫ নং সাক্ষী) য়ে নিশ্চিত কৰিছে যে ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখে, তেওঁ তাৰাবাৰী থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়া হিচাপে কাম কৰি থকাৰ সময়ত, পুৱা প্ৰায় ১০:৪০ত তেওঁ ভিএইচএফত খবৰ পায় যে মইৰাদিয়া চ'ৰত সংঘটিত হোৱা এটা কাজিয়াত আলেব আৰু মুকাম আলীক হত্যা কৰা হৈছে আৰু মোছলেমুদ্দিন গুৰুতৰভাৱে আহত হৈছে। এই খবৰ পোৱাৰ পিছত তেওঁ তাৰাবাৰী থানাত ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখৰ দৈনিক পঞ্জী দৰজ নং ৫০৪ কৰি ঘটনাস্থলীলৈ ৰাওনা হয়। বাটত গৈ থাকোঁতে ভেলেংগীমাৰী ঘাটত পশ্চিম ফালৰ পৰা তিনিটা মৃতদেহ কঢ়িয়াই অনা এখন নাও দেখা পায়। তেওঁ মোছলেমুদ্দিন, আলেবুদ্দিন আৰু মুকাম আলীৰ মৃতদেহৰ ওপৰত চুৰৎহাল কৰে। ২৫ নং সাক্ষীয়ে লগতে কয় যে তেওঁ আফতাব হুছেইন (গোচৰীয়া পক্ষৰ ১০ নং সাক্ষী) নামৰ এজন আহত ব্যক্তিক

পায়। ইয়াৰ পিছত তেওঁ আহত লোকসকলৰ চিকিৎসাৰ বাবে আৰু মৃতদেহকেইটা মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰি মৃতদেহকেইটা অনা নাওখনেৰে ঘটনাস্থলীলৈ ৰাওনা হয়। ঘটনাস্থলীত উপস্থিত হোৱাৰ লগে লগে তেওঁ তাত উপস্থিত সাক্ষীসকলৰ জবানবন্দী লিপিবদ্ধ কৰে, ঘটনাস্থলীৰ এটা থূলমূল মেপ প্ৰস্তুত কৰে, তিনিটা কাঠৰ লাঠি, তেজেৰে দাগ থকা এটা খুকৰি, এটা চাইকেল চেইন, তেজেৰে দাগ থকা এটা জোঙা বাঁহৰ লাঠি আৰু মৃতক মুছলেমুদ্দিনে ব্যৱহাৰ কৰা এখন ইয়ামাহা মটৰ চাইকেলখন জব্দ কৰে। ইয়াৰ পিছত তেওঁ আচামীগণৰ ঘৰত তালাচী চলায় যাতে তেওঁলোকক গ্ৰেপ্তাৰ কৰিব পাৰে যদিও সেই ব্যক্তিসকলক পলাতক অৱস্থাত থকা বাবে তেওঁ সিহঁতক বিচাৰি নাপালে। পিছদিনা অৰ্থাৎ ২৯-০৩-২০০৪ তাৰিখে মৃত মোমলেমুদ্দিনৰ ভতিজা আজিজুৰ ৰহমান এজাহাৰ দাখিল কৰৰে, যাৰ ভিত্তিত তাৰাবাৰী থানাৰ গোচৰ নং ৩৮/২০০৪ ৰুজু কৰা হয় আৰু তেওঁ নিজেই গোচৰটোৰ তদন্ত চলায়। জেৰাৰ সময়ত তদন্তকাৰী বিষয়াই গোচৰীয়া পক্ষৰ ২, ৪, ৬, ৮, ৯, ১০, ১২, ১২, ১৬, ১৭, ১৮ আৰু ১৯ নং সাক্ষীয়ে দিয়া সাক্ষ্যৰ অসামঞ্জস্যতা তলত দিয়া ধৰনে আঙুলিয়াই দিয়ে। তেখেতে কৈছে যে:-

গোচৰীয়া পক্ষৰ ২ নং সাক্ষী হাস্নি খাতুনে মোৰ আগত আতব, শৌকত, ৰফিক, ইমান আলী, আমিদুল মুঞ্চি, কোফিল, আলাউদ্দিন হুছেইনৰ নাম উল্লেখ কৰা নাছিল যদিও তাই মোৰ আগত অফাজ, আতোবৰ আলী, ছমেজ আলী, নুৰ হুছেইন আৰু ইমান আলী উল্লেখ কৰিছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ২ নং সাক্ষীয়ে মোৰ আগত উল্লেখ কৰা নাছিল যে আক্ৰামক মূৰত আঘাত কৰা হৈছিল, মতীক মাৰপিট কৰা হৈছিল আৰু মইনাল ডেগাৰৰ আঘত লৈ ওলাই আহিছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ৪ নং সাক্ষী আমিনা বেগমে মোৰ আগত উল্লেখ কৰিছিল যে তাইৰ গুছি যোৱাৰ আগতে তাইৰ দেউতাক আৰু দুয়োজন খুৰা তালৈ গৈছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ৬ নং সাক্ষীহাৱা খাতুনে মোৰ আগত চুকুমুদ্দিন, আয়ুব, মিৰ হুছেইন, আফাজ, চৌকত আলী, আমজাদ আলী, চাইমুদ্দিন, চুলতান আৰু অফাৰ নাম উল্লেখ কৰা নাছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ৮ নং সাক্ষী মোছা: আলাটন নেছাই মোৰ আগত উল্লেখ কৰা নাছিল যে তিনিটা ভিন্ন ঠাইত এই ঘটনা সংঘটিত হৈছিল আৰু ৩ জন ব্যক্তিক আক্ৰমণ কৰা হৈছিল। ৮ নং সাক্ষীয়ে মোক কোৱা নাছিল যে মোছলেমুদ্দিনক হামেদৰ ঘৰৰ পৰা উলিয়াই আনি ডেগাৰ আদিৰে মাৰপিট কৰা হৈছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ৯ নং সাক্ষী আব্দুল গফুৰে মোক কোৱা নাছিল যে হুল্লা শুনি তাই ওলাই আহি মুছলেম আৰু কলিমুদ্দিনক নগৰবেৰাৰ ফালে যোৱা দেখিছিল; দুয়োফালৰ পৰা মুছলেমক খেদিছিল আৰু প্ৰত্যক ফালত প্ৰায় ১০/১২ জন ব্যক্তি আছিল, কিন্তু তেওঁ উল্লেখ কৰিছিল যে মুছলেম হামেদৰ ঘৰলৈ গৈছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ১০ নং সাক্ষী মোঃ আলতাফ হুছেইনে মোৰ আগত উল্লেখ কৰিছিল যে আলেপ, আক্ৰাম, মকাম আৰু মইনাল গৈ পাইছিল আৰু তেওঁ তেওঁলোকৰ পিছে পিছে গৈছিল; তেওঁলোকে হামেদৰ ঘৰলৈ গৈছিল আৰু তাত মুছলেমৰ লগতে তেওঁলোককো মাৰপিট কৰা হৈছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ১০ নং সাক্ষীয়ে মোৰ আগত উল্লেখ কৰা নাছিল যে তেওঁ তাত উপস্থিত হোৱাৰ লগে লগে কোবাদ, মইনাল আৰু ছাইনুদ্দিনে তেওঁক খুকৰিৰে আক্ৰমণ কৰিছিল, কিন্তু তেওঁ উল্লেখ কৰিছিল যে তেওঁক খেদি নিয়া হৈছিল আৰু কোনোবাই তেওঁক চোকা অস্ত্ৰৰে আঘাত কৰিছিল আৰু তেওঁ হামেদৰ ঘৰৰ পিছফালে গৈছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ১০ নং সাক্ষীয়ে মোৰ আগত উল্লেখ কৰা নাছিল যে তেওঁ আকৌ উভতি আহিছিল আৰু আলেফ আৰু মকাম মৃত অৱস্থাত পৰি আছিল আৰু লগতে তেওঁ মোৰ আগত এনেদৰে উল্লেখ কৰিছিল যে তেওঁ আলেফ আৰু মুকামক মৃত অৱস্থাত পৰি থকা আৰু মুছেলম হামেদ, আক্ৰাম আৰু মইনালক আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈ পৰি থকা দেখিছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ১২ নং সাক্ষী কালিমুদ্দিনে মোৰ আগত কোৱা নাছিল যে আচামী কোবাদ মাষ্টৰে মোছলেমুদ্দিনক ডেগাৰেৰে প্ৰহাৰ কৰি গুৰুতৰ জখম কৰিছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৬ নং সাক্ষী আটোৱাৰ ৰহমানে মোৰ আগত কোৱা নাছিল যে প্ৰায় ৪/৫ বছৰ আগতে এদিন পুৱা প্ৰায় ৯:৩০ বজাত মোছলেমুদ্দিনৰ সৈতে সভাপতি কলিমুদ্দিনে মটৰ বাইকেৰে নগৰবেৰা অভিমুখে গৈ আছিল আৰু বাটত আচামী কোবাত মাষ্টাৰ, মইনুল, কাজিমুদ্দিন, লোকমান, নুৰ হুছেইন, চাইনুদ্দিন, সাহিদুল, চুলতান, সুকুৰ, কাফেল, মাটিউৰ, ৰফিজুল, দিলদাৰ, চামেজ আৰু অফাই ৰাস্তাত বাঁহ ৰাখি কালিমুদ্দিনক ৰখাইছিল।

(গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৬ নং সাক্ষী/ তদন্তকাৰী বিষয়া ছাফুৰ আলীৰ আৰু অধিক জেৰা স্থগিত ৰখা হল):-

<u>২৯ এপ্ৰিল/২০১৩ তাৰিখৰ গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৬ নং সাক্ষী/ তদন্তকাৰী বিষয়া ছাফুৰ আলীৰ আৰু অধিক জেৰা</u>

গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৬ নং সাক্ষী আতোৱাৰ ৰহমানে মোক কোৱা নাছিল যে আচামীগণে কলিমুদ্দিন আৰু মোছলেমুদ্দিনক ঘেৰি ধৰি ঘৰৰ বেৰ কাটিছিল, কিন্তু তেওঁ মোৰ আগত কৈছিল যে আচামীগণে কলিমুদ্দিন আৰু মোছলেমুদ্দিনক খেদি খেদি হামিদ আলীৰ ঘৰলৈ লৈ গৈছিল আৰু লাঠি, ছুৰী আদিৰে তেওঁক হত্যা কৰিছিল। এই সাক্ষীয়ে মোৰ আগত উল্লেখ কৰিছিল যে যেতিয়া আচামীগণে ঘটনাস্থলী এৰি গুচি যায়, তেতিয়া তেওঁ অকলে ঘটনাস্থলীত উপস্থিত হৈছিল আৰু

তাত মোছলেমুদ্দিন, আলেপুদ্দিন আৰু মকামুদ্দিনক মৃত অৱস্থাত পৰি থকা দেখিছিল।

১৬ নং সাক্ষীয়ে মোৰ আগত উল্লেখ কৰা হোৱা নাছিল যে আচামীগণৰ মাজত কোনজনে কোনজন মৃতকক মাৰপিট কৰিছিল। এই সাক্ষীয়ে মোক কাজিমুদ্দিন, সাহিদুল, চুলতান, সুকুৰ, কাফিল, মতি আৰু ৰফিকুলৰ নাম কোৱা নাছিল যদিও তেওঁ আন আচামীগণৰ লগতে সমেজৰ নাম কৈছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৭ নং সাক্ষী আব্দুল হামিদে মোৰ আগত কোৱা নাছিল যে আচামীগণে মোছলেমুদ্দিনৰ পৰা সোণৰ হাৰ আৰু হাতৰ ঘড়ী কাঢ়ি লৈ গৈছিল আৰু মোছলেমুদ্দিনক ডেগাৰেৰে আঘাত কৰিছিল। এই সাক্ষীয়ে মোৰ আগত কোৱা নাছিল যে আচামী কোব্বাত মাষ্টৰে মোছলেমুদ্দিনক জোঙা লোহাৰ ৰডৰ আঘাত কৰিছিল। এই সাক্ষীয়েও মোৰ আগত কোৱা নাছিল যে তেওঁ শুনিছিল যে মোছলেমুদ্দিনৰ মৃত্যুৰ কথা শুনি মকাম আৰু আলেপৰ তাত অহাৰ পিছত আচামীগণে তেওঁলোককো মাৰপিট কৰে। এই সাক্ষীয়ে মোৰ আগত উল্লেখ কৰিছিল যে তেওঁৰ পত্নীয়ে তেওঁক খবৰ দিছিল যে আচামীগণে ২০,০০০/- টকা নগদ ধন লৈ গৈছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৮ নং সাক্ষী ময়নাল হকে মোক কোৱা নাছিল যে ঘটনাৰ সময়ত আলেপ আৰু মোকাম মৃতকৰ সৈতে উপস্থিত আছিল আৰু আচামীগণে তেওঁলোককো মাৰপিট কৰিছিল। এই সাক্ষীয়ে মোক কৈছিল যে ঘটনা সময়ত যেতিয়া তেওঁ মোছলেমুদ্দিনক বচোৱাৰ চেষ্টা কৰিছিল তেতিয়া আচামী দিলদাৰে তেওঁৰ পেটত ডেগাৰেৰে আঘাত কৰিছিল। এই সাক্ষীয়ে ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধিৰ ১৬১ নং ধাৰাৰ অধীনত লিপিবদ্ধ কৰা জবানবন্দিত আলেপ আৰু মোকামৰ নাম উল্লেখ কৰা নাছিল।

গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৯ নং সাক্ষী আক্ৰাম আলীয়ে তেওঁৰ জবানবন্দিত দিলদাৰ, সমেজ, সৌকত, কায়েমুদ্দিন আৰু কাফিলুদ্দিনৰ নাম উল্লেখ কৰা নাছিল। এই সাক্ষীয়ে মোৰ আগত আচামীয়ে তেওঁৰ সোঁ চকুৰ তলত আঘাত কৰা বুলি উল্লেখ কৰা নাছিল যদিও আচামীগণে তেওঁৰ মূৰত আঘাত কৰা বুলি উল্লেখ কৰিছিল।”

৩৬) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৫ নং সাক্ষীয়ে এই কথাও উল্লেখ কৰিছে যে গোচৰীয়া পক্ষৰ ৪ নং সাক্ষী আমিনা বেগমে তেওঁৰ আগত উল্লেখ কৰিছিল যে আচামীগণ যোৱাৰ পিছত তেওঁ ঘটনাস্থলীলৈ গৈ দেখিছিল যে তেওঁৰ পিতৃ আৰু খুৰাহঁত মৃত অৱস্থাত পৰি আছে। ২৫ নং সাক্ষীয়ে এইটোও কৈছে যে গোচৰীয়া পক্ষৰ ৫ নং সাক্ষী নুৰজাহান বেগমে তেওঁৰ আগত উল্লেখ কৰিছিল যে যেতিয়া তেওঁ ঘটনাস্থলীত উপস্থিত হয়, তেতিয়া তেওঁ কোনো আচামীক দেখা পোৱা নাই যদিও পৰৱৰ্তী সময়ত তেওঁ সেইসকল ব্যক্তিৰ নাম জানিব পাৰিছিল যিসকলে তাইৰ স্বামীৰ হত্যাৰ লগত জড়িত আছিল।

৩৭) ওপৰত উল্লেখ কৰা অনুসৰি প্ৰতিপক্ষ ফালৰ পৰা বিচাৰ আদালতত কোনো সাক্ষ্য দিয়া নাই। কিন্তু এই আদালতত এই আদালতত আপীলৰ শুনানিৰ সময়ত অপৰাধমূলক আপীল নং ২৭৬/২০১৫ৰ আপীলকাৰীসকলে এই দাবী (plea) উত্থাপন কৰে যে ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধিৰ ধাৰা ১৬১ৰ অধীনত লিপিবদ্ধ কৰা কিছুমান আচামীৰ জবানবন্দিৰ পৰা এইটো প্ৰকাশ পাব যে ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখৰ ঘটনাৰ পূৰ্বে আন এটা ঘটনা সংঘটিত হৈছিল যিটো ঘটনা নথিত যদি অনা হয় তেন্তে আপীলৰ ফলাফলৰ ওপৰত প্ৰভাৱ পেলাব। আপীলকাৰীসকলৰ দাবী আছিল যে আচামীগণৰ ঘনিষ্ঠ আত্মীয়ক এজনক এই ঘটনাৰ এদিন পূৰ্বে মৃতকবোৰৰ এজনে মাতি তাৰ ওপৰত কিছুমান অপৰাধমূলক কাৰ্য্য কৰা হৈছিল। এনে আবেদনৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি এই আদালতে অপৰাধমূলক আপীল নং ২৭৬/২০১৫ত ১৫-১২-২০২০ তাৰিখে কৰা এটা হুকুমৰ জৰিয়তে বিচাৰ আদালতক প্ৰতিপক্ষৰ

ফালৰ আৰু অধিক সাক্ষ্য লিপিবদ্ধ কৰি গোচৰৰ নথি এই আদালতলৈ ঘূৰাই পঠিয়াবৰ বাবে নিৰ্দ্দেশ দিয়ে। সেই অনুসৰি আপীলকাৰীসকলৰ তিনিজন কাজিমুদ্দিন, মন্টাজ আলী আৰু কোবাব আলীক ক্ৰমে প্ৰতিপক্ষ সাক্ষী নং ১, ২ আৰু ৩ হিচাপে তেওঁলোকৰ সাক্ষ্য লিপিবদ্ধ কৰা হয়। প্ৰতিপক্ষ সাক্ষী নং ১ কাজিমুদ্দিনে তেওঁৰ সাক্ষ্যত এইদৰে কৈছে:-

“শপত লৈ

মই এই গোচৰৰ আচামী। ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখৰ ঘটনাৰ পূৰ্বে মোক বা এই গোচৰৰ আন কোনো আচামীক মৃতক সকলৰ কোনোৱে বা মৃতক সকলৰ কোনো আত্মীয়ই মতা নাছিল আৰু আমি কোনো অপৰাধমূলক কাৰ্য্য সংঘটিত কৰা নাছিলোঁ। তদুপৰি, ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখৰ ঘটনাৰ পূৰ্বে আমিও মৃত ব্যক্তি বা তেওঁলোকৰ কোনো আত্মীয়ক মতা নাছিলো।

ইয়াৰ উপৰিও আমাৰ ফালৰ কোনোৱেই ২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখৰ ঘটনাৰ পূৰ্বে মৃতকৰ পক্ষৰ কোনো মহিলাক গৰ্ভৱতি কৰা নাছিল আৰু সেই সংক্ৰান্তত কোনো ঘটনা সংঘটিত হোৱা নাছিল। মৃতকৰ পক্ষই আচামী কোবাদ আলী মাষ্টাৰৰ বিৰুদ্ধে ভুৱা অভিযোগ উত্থাপন কৰিছে।

২৮-০৩-২০০৪ তাৰিখৰ ঘটনাৰ পূৰ্বে মালেকুদ্দিন নামৰ মানুহ এজনে আচামী হাজিবুৰ আৰু তেওঁৰ ভায়েক হেলাল উদ্দিনক মাৰপিট কৰিছিল। মৃতক মুছলেম উদ্দিন আৰু মকাম আলী ওপৰত উল্লিখিত মালেকুদ্দিনৰ ভায়েক আছিল। আচামী হাজিবুৰৰ ভায়েক বিল্লাল হুছেইনে উক্ত বিষয়ক লৈ তাৰাবাৰী থানাত এখন এজাহাৰ(এফ আই আৰ)দাখিল কৰে।

প্ৰদৰ্শক ‘এ’ (তিনি পৃষ্ঠাৰ) হৈছে উক্ত এফ আই আৰৰ সত্য প্ৰমাণিত কপি।

XXX

গোচৰীয়া বিল্লাল হুছেইনে, যিজনে প্ৰদৰ্শক ‘এ’ (এফ আই আৰ) দাখিল কৰিছিল, এই গোচৰৰ এজন আচামী।

উক্ত প্ৰদৰ্শক ‘এ’ (এফ আই আৰ) সংক্ৰান্তত ৰজু হোৱা গোচৰটো লোক-আদালতত সৌহাৰ্দ্যপূৰ্ণভাৱে নিষ্পত্তি কৰা হৈছিল।”

প্ৰতিপক্ষ সাক্ষী নং ২ আৰু ৩ য়ে তেওঁলোকৰ সাক্ষ্য আৰু জেৰাৰ সময়ত প্ৰতিপক্ষৰ সাক্ষী নং ১য়ে কোৱা কথাখিনিকে কৈছে।

৩৮) গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষীসকলৰ দিয়া সাক্ষ্যৰ কথা উল্লেখ কৰি ফৌজদাৰী আপীল নং ৭৬/২০১৫, ১০৭/২০১৬ আৰু ২৬৬/২০১৫ৰ আপীলকাৰীসকলৰ বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীযুত এ. আহমেদে দাবী কয় যে প্ৰত্যক্ষদৰ্শীসকলৰ সাক্ষ্য বিৰোধিতাৰে পৰিপূৰ্ণ আৰু সেয়েহে, বিচাৰ আদালতে সাক্ষীবোৰৰ সাক্ষ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা উচিত নাছিল। এই গোচৰৰ তথাকথিত প্ৰত্যক্ষদৰ্শীসকল সকলোৱেই ভুক্তভোগীৰ সৈতে সম্পৰ্কিত আৰু সেয়েহে, তেওঁলোক স্বাৰ্থান্বেষী সাক্ষী বুলি দাবী কৰি আহমেদ ডাঙৰীয়াই যুক্তি দিয়ে যে তেওঁলোকৰ সাক্ষ্যসমূহ গ্ৰহণ কৰিব নালাগিছিল।

৩৯) **কুলদীপ যাদৱ আৰু অন্যান্য বনাম বিহাৰ ৰাজ্য (২০১১) ৫ এছচিচি ৩২৪** আৰু **জোচেফ বনাম আৰক্ষী পৰিদৰ্শকে প্ৰতিনিধিত্ব কৰা ৰাজ্য, (২০১৮) ১২ এছচিচি ২৮৩** গোচৰত উচ্চতম ন্যায়ালয়ে দিয়া সিদ্ধান্তৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰি শ্ৰীযুত আহমেদে যুক্তি দিছে যে গোচৰীয়া পক্ষই প্ৰমান কৰাত ব্যৰ্থ হৈছে যে সকলো আচামীগণে উমৈহতীয়া উদ্দেশ্য সম্পন্ন কৰিবলৈ কোনো প্ৰকাশ্য অপৰাধ কৰিছিল বা তেওঁলোক এটা বেআইনী সমাবেশৰ অংশ আছিল। গতিকে ভাৰতীয় দণ্ডবিধি ১৪৯ নং ধাৰাৰ অধীনত এই গোচৰত আপীলকাৰীসকলক দোষী সাব্যস্ত কৰা যুক্তিযুক্ত হোৱা নাই। নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্যৰ কথা উল্লেখ কৰি আহমেদে লগতে যুক্তি দিছে যে নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমানৰ পৰা এইটো ভালকৈ বুজায় যে

কোবাত মাষ্টৰেহে উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যৰ বহিৰ্ভূত হৈ মোছলেমুদ্দিনক হত্যা কৰিছিল; আনহাতে আন দুজন ভুক্তভোগী অৰ্থাৎ আলেবুদ্দিন আৰু মুকামৰ মৃত্যু কেৱল আকস্মিক আছিল য'ত কোনো পূৰ্ব পৰিকল্পনা নাছিল। যিহেতু কোবাত মাষ্টাৰৰ বাদে আন আচামীগণক মোছলেমুদ্দিনক মাৰপিট কৰা ঘটনাৰ লগত জড়িত কৰিব নোৱাৰি, গতিকে তেওঁলোকক আলেবুদ্দিন আৰু মুকামক মাৰপিট কৰা বাবদ দোষী সাব্যস্ত হ'লেও এনে পৰিস্থিতিত ই ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০৪ৰ দ্বিতীয় খণ্ডৰ অধীনতহে আহিব। ওপৰৰ যুক্তিসমূহৰ সমৰ্থনত আহমেদ ডাঙৰীয়াই **আৰুমুগাম বনাম আৰক্ষী পৰিদৰ্শকে প্ৰতিনিধিত্ব কৰা তামিলনাডুৰ ৰাজ্য (২০০৮) ১৫ এছচিচি ৫৯০**ত গোচৰত মহামান্য উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ সিদ্ধান্তটো দাঙি ধৰিছে।

৪০) ফৌজদাৰী আপীল নং ৬১/২০১৬ৰ আপীলকাৰীসকলৰ হৈ বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰীযুত এন মহাজনে যুক্তি দিছে যে গোচৰীয়া পক্ষই অগ্ৰণী যুক্তিযুক্ত সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ দ্বাৰা তেওঁৰ মক্কেলসকল যে বেআইনী সমাবেশৰ অংশ আছিল বা তেওঁলোকৰ ভাৰতীয় দণ্ডবিধি ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ যে এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্য আছিল তাক প্ৰতিষ্ঠা কৰাত ব্যৰ্থ হৈছে। এনে পৰিস্থিতিত তেওঁ প্ৰতিনিধিত্ব কৰা তিনিজন আপীলকাৰীৰ দোষী সাব্যস্ত হোৱাটো আইনৰ দৃষ্টিত স্পষ্টভাৱে ভিত্তিহীন। মহাজন ডাঙৰীয়াই তেওঁৰ ওপৰৰ যুক্তিৰ সমৰ্থনত উচ্চতম ন্যায়ালয়ে **নাগেন্দ্ৰ বনাম ৰাজ্য চত্তিশগড় (২০১৪)৬ এছচিচি ৬৭২** গোচৰত দিয়া সিদ্ধান্তটো দাঙি ধৰিছে।

৪১) ফৌজদাৰী আপীল নং ৬২/২০১৬ৰ একমাত্ৰ আপীলকাৰীৰ হৈ বিদ্বান জ্যেষ্ঠ অধিবক্তা শ্ৰীযুত এ. এম. বৰাই যুক্তি দিয়ে যে গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৭ নং সাক্ষী হ'ল একমাত্ৰ বিশ্বাসযোগ্য সাক্ষী যিয়ে তেওঁৰ মক্কেলক ঘটনাৰ লগত জড়িত কৰিছে কিন্তু উক্ত সাক্ষীজনেও আপীলকাৰীৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট ভূমিকা আৰোপ কৰা নাছিল।

ঘটনাস্থলীত তেওঁৰ উপস্থিতিৰ কথা উল্লেখ কৰাৰ বাহিৰে ১৭ নং সাক্ষীয়ে তেওঁৰ মোক্কেলৰ বিৰুদ্ধে একো কোৱা নাই। বৰা ডাঙৰীয়াই লগতে দাবী কৰে যে আপীলকাৰীজন যে বেআইনী সমাবেশৰ অংশ আছিল বা তেওঁ ভুক্তভোগীক হত্যা কৰাৰ উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যৰ অংশীদাৰ আছিল বুলি দেখুৱাব পৰাকৈ কোনো বিশ্বাসযোগ্য সাক্ষ্য-প্ৰমাণ নথিত উপলব্ধ নাই। গতিকে, আন কোনো প্ৰমাণৰ অবিহনে বিষয়টোত তেওঁৰ সহযোগিতা দেখুৱাবলৈ ঘটনাস্থলীত আপীলকাৰীৰ উপস্থিতিয়েই তেওঁৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপিত অভিযোগসমূহ প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ যথেষ্ট নহ'ব। বৰা ডাঙৰীয়াই দাবী কৰে যে বিষয়টোত আপীলকাৰীয়ে লোৱা ভূমিকাক লৈ যথেষ্ট সন্দেহ আছে আৰু সন্দেহৰ এনে লাভালাভ আপীলকাৰীৰ পক্ষত যাব লাগিব।

৪২) আপীলকাৰীসকলৰ হৈ হাজিৰ হোৱা বিদ্বান অধিবক্তাই দিয়া ওপৰত উল্লেখ কৰা যুক্তিসমূহৰ বিৰোধিতা কৰি শ্ৰীযুত এম. ফুকন, বিদ্বান লোক অধিবক্তা অসমে যুক্তি দিয়ে যে বিচাৰ বিভাগে পৰীক্ষা কৰা ঊনৈশজন প্ৰত্যক্ষদৰ্শীৰ ভিতৰত কেইজনমান সাক্ষীৰ সাক্ষ্যত কিছু বৈপৰীত্য, বাদ পৰণ বা অলংকৰণ থকা বুলি মানি ল'লেও, গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষী নং ২, ১২ আৰু ১৮ৰ সাক্ষ্যবোৰ সামঞ্জস্যপূৰ্ণ আৰু আনকি জেৰাৰ সময়তো এই সাক্ষীবোৰ নিজৰ নিজৰ সাক্ষ্যত অটল আছিল। এই তিনিজন সাক্ষীৰ সাক্ষ্যৰ পৰা নিঃসন্দেহে প্ৰতিষ্ঠা হৈছে যে আচামীগণ বেআইনী সমাবেশৰ অংশ আছিল আৰু মৃত ব্যক্তিসকলক মাৰপিট আৰু হত্যা কৰাৰ এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যৰ অংশীদাৰ আছিল। ফুকন ডাঙৰীয়াই লগতে যুক্তি দিয়ে যে, ফৌজদাৰী আপীল নং ২৬৬/২০১৫ৰ আপীলকাৰীসকলে আঘাতপ্ৰাপ্ত ব্যক্তিসকলক গুৰুতৰ প্ৰকৃতিৰ জখম কৰিছিল আৰু সেয়েহে, ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩২৬ৰ লগতে ধাৰা ১৪৯ৰ অধীনত তেওঁলোকক দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছে। কিন্তু বাকী আচামীগণৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ৰ অধীনত অপৰাধ

সংঘটিত কৰাত তেওঁলোকৰ সহযোগিতা গোচৰীয়া পক্ষই অগ্ৰণী যুক্তিযুক্ত সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ দ্বাৰা নিৰ্ণায়কভাৱে প্ৰতিষ্ঠা কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে।

৪৩) ফুকন ডাঙৰীয়াই যুক্তি আগবঢ়ায় যে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ১৪৯ নং ধাৰা যৌথ দায়বদ্ধতাৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত আৰু যদি দেখা যায় যে আচামীগণৰ ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২ অধীনত অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্য আছিল আৰু তেওঁলোক কোনো অবৈধ সমাবেশৰ অংশ আছিল, তেন্তে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ১৪৯ ধাৰাৰ সহায়ত তেওঁলোকৰ দোষী সাব্যস্ত কৰাটো আইনগতভাৱে বৈধ হ'ব। তেওঁৰ যুক্তিৰ সমৰ্থনত ফুকন ডাঙৰীয়াই উচ্চতম ন্যায়ালয়ে (ক) **চৰণ সিং আৰু অন্যান্য বনাম উত্তৰ প্ৰদেশ ৰাজ্য(২০০৪) ৪ এছচিচি ২০৫**; (খ) **চিকন্দৰ সিং আৰু অন্যান্য বনাম বিহাৰ ৰাজ্য (২০১০) ৭ এছচিচি ৪৭৭** আৰু (গ) **উত্তৰ প্ৰদেশ ৰাজ্য বনাম কিষাণ পাল আৰু অন্যান্য(২০০৮) ১৬ এছচিচি ৭৩** গোচৰবোৰত প্ৰদান কৰা তিনিটা সিদ্ধান্ত দাঙি ধৰিছে।

৪৪) আমি সকলো পক্ষৰ বিদ্বান অধিবক্তাবোৰে উত্থাপন কৰা যুক্তিসমূহ বিবেচনা কৰিছো আৰু নথিত উপলদ্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণসমূহো নিখুঁতভাৱে চালিজাৰি চাইছোঁ।

৪৫) ওপৰত উল্লেখ কৰা অনুসৰি গোচৰীয়া পক্ষই প্ৰত্যক্ষদৰ্শী হিচাপে ঊনৈশজন সাক্ষীক পৰীক্ষা কৰিছিল। তদন্তকাৰী বিষয়া (গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৫ নং সাক্ষী) ৰ সাক্ষ্যৰ পৰা আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে কিছুমান সাক্ষীৰ সাক্ষ্যত কিছু বৈপৰীত্য, বাদ পৰণ আৰু অলংকৰণ আছে। যিয়েই নহওক, গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষীসকলে উত্থাপন কৰা সাক্ষ্য-প্ৰমাণবোৰৰ সযতনে বিশ্লেষণ কৰিলে আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে গোচৰীয়া পক্ষৰ ১ নং সাক্ষীয়ে তেওঁৰ জেৰাৰ সময়ত উল্লেখ কৰিছে যে তেওঁৰ আগমনৰ আগতেই এই ঘটনা শেষ হৈছিল। গতিকে তেওঁ যে এই ঘটনাটো দেখা নাছিল সেয়া স্পষ্ট। যদিও ১ নং সাক্ষীয়ে তেওঁৰ জবানবন্দীত আচামীগণে মৃতকক

মাৰপিট কৰা দেখা বুলি উল্লেখ কৰিছে এই সাক্ষীৰ সাক্ষ্য নিৰ্ভৰযোগ্য যেন নালাগে।

৪৬) গোচৰীয়া পক্ষৰ ৪ নং সাক্ষী আমিনা বেগমে আৰক্ষীৰ আগত উল্লেখ কৰিছিল যে আচামীগণ যোৱাৰ পিছত তাই ঘটনাস্থলীলৈ গৈ তাইৰ পিতৃ আৰু খুৰা দুজনক মৃত অৱস্থাত পৰি থকা দেখিছিল আৰু এই সাক্ষীৰ এনে জবানবন্দীও তদন্তকাৰী বিষয়াই প্ৰমাণ কৰিছে। একেদৰে গোচৰীয়া পক্ষৰ ৫ নং সাক্ষীয়ে আৰক্ষীৰ আগত উল্লেখ কৰিছিল যে যেতিয়া তেওঁ ঘটনাস্থলীত উপস্থিত হৈছিল তেতিয়া তেওঁ কোনো আচামীক তাত দেখা নাছিল আৰু ৫ নং সাক্ষীৰ উক্ত জবানবন্দীও তদন্তকাৰী বিষয়াই প্ৰমাণ কৰিছে। ইয়াত মন কৰিবলগীয়া যে গোচৰীয়া পক্ষৰ ৪ আৰু ৫ নং সাক্ষী দুজনে আচামী নুৰ হুছেইনে মৃত মুকাম আলীৰ জিভা কাটি পেলোৱা বুলি উল্লেখ কৰিছে। কিন্তু মুকাম আলীৰ মৰণোত্তৰ প্ৰতিবেদনত সেইটো প্ৰকাশ পোৱা নাই। গতিকে ৪ আৰু ৫ নং সাক্ষী দুজনে যে প্ৰকৃততে ঘটনা দেখিছিল সেয়া সন্দেহজনক।

৪৭) গোচৰীয়া পক্ষৰ ৬ নং সাক্ষীৰ সাক্ষ্যৰ পৰা দেখা যায় যে তাইক গোচৰীয়া পক্ষৰ ১ নং সাক্ষীয়ে ঘটনাৰ বিষয়ে জনোৱাত তাই ঘটনা শেষ হোৱাৰ পিছত ঘটনাস্থলীলৈ আহিছিল। গতিকে ৬ নং সাক্ষীয়েও এই ঘটনা দেখা যেন নালাগে।

৪৮) গোচৰীয়া পক্ষৰ ৮(ক) নং সাক্ষীৰ জবানবন্দী আৰক্ষীয়ে এই ঘটনাৰ দুদিনৰ পিছত নথিভুক্ত কৰিছিল আৰু দেখা যায় যে তাই তদন্তকাৰী বিষয়াৰ আগত উল্লেখ কৰিছিল যে যেতিয়া তাই সেই ঠাইলৈ আহি মকাম আৰু তাইৰ স্বামী মোছলেমুদ্দিনৰ মৃতদেহ স্পৰ্শ কৰিছিল, তেতিয়ালৈকে তেওঁলোক দুজনৰ ইতিমধ্যে মৃত্যু হৈছিল। গতিকে ৮(ক) নং সাক্ষীয়ে আচলতে ঘটনাটো দেখা পাইছিল নেকি সেয়াও সন্দেহজনক।

৪৯) গোচৰীয়া পক্ষৰ ৯ নং সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে তেওঁ অকলে এই ঘটনাটো দেখিছিল, যিটো নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ পৰা সত্য যেন নালাগে কাৰণ নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণে প্ৰকাশ কৰে যে ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ সময়ত তাত বহু সংখ্যক ব্যক্তি উপস্থিত আছিল।

৫০) এই ঘটনাত আঘাতপ্ৰাপ্ত প্ৰত্যক্ষদৰ্শী বুলি দাবী কৰা গোচৰীয়া পক্ষৰ ১০ নং সাক্ষীক এই ঘটনাৰ পৰা প্ৰায় ১০ দিনৰ পিছত চিকিৎসকে পৰীক্ষা কৰিছিল যদিও চিকিৎসা প্ৰতিবেদনত এই সাক্ষীয়ে দাবী কৰা ধৰণে আঘাতৰ প্ৰকৃতি প্ৰতিফলিত হোৱা নাই।

৫১) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৩ নং সাক্ষীয়ে সাক্ষ্যত কৈছে যে ৪০/৫০ জন ব্যক্তিয়ে মৃত মোছলেমুদ্দিন আৰু কামালুদ্দিনক খেদিছিল যদিও সেই আক্ৰমণকাৰীসকল কোন আছিল তেওঁ নাজানিছিল।

৫২) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২৫ নং সাক্ষীৰ সাক্ষ্যৰ পৰা দেখা যায় যে আচামীগণ যোৱাৰ পিছত গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৬নং সাক্ষী ঘটনাস্থলীত উপস্থিত হৈছিল আৰু মোছলেমুদ্দিন, আলেবুদ্দিন আৰু মকামুদ্দিনক মৃত অৱস্থাত পৰি থকা দেখিছিল। গতিকে ১৬নং সাক্ষীয়ে প্ৰকৃততে এই ঘটনা দেখিছিল নে নাই সেয়াও সন্দেহজনক।

৫৩) গোচৰীয়া পক্ষৰ ১৯ নং সাক্ষীৰ জবানবন্দী ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ তাৰিখৰ পৰা প্ৰায় ছমাহৰ পিছত আৰক্ষীয়ে লিপিবদ্ধ কৰিছিল। যদিও এই সাক্ষীয়ে নিজকে আঘাতপ্ৰাপ্ত প্ৰত্যক্ষদৰ্শী বুলি দাবী কৰিছে, তথাপিও তেওঁৰ দাবীটোক সমৰ্থন কৰিব পৰাকৈ কোনো চিকিৎসাৰ প্ৰমাণ নথিত নাই। গতিকে ১৯ নং সাক্ষীৰ সাক্ষ্যও বৰ বেছি নিৰ্ভৰযোগ্য বুলি পোৱা নাযায়।

৫৪) আমি এইটোও দেখিবলৈ পাওঁ যে গোচৰীয়া পক্ষৰ ১, ৪, ৫, ৮(ক),১০,১৩ আৰু ১৬ নং সাক্ষীয়ে দিয়া সাক্ষ্যত কিছু বৰ্ধন/বৈপৰীত্য আছে যাৰ ফলত এই যুক্তিযুক্ত সন্দেহৰ সৃষ্টি হৈছে যে এই সাক্ষীসকলে আচলতে এই ঘটনাটো দেখিছিল

নে নাই। বৰঞ্চ আমাৰ দৃষ্টিত এনে লাগে যে ওপৰত উল্লেখ কৰা সাক্ষীসকল ঘটনাৰ কিছু সময়ৰ পিছতে ঘটনাস্থলীত উপস্থিত হৈছিল আৰু ইয়াৰে কিছুমানে হয়তো সেই সমাবেশটো দেখিছিল য'ত একাংশ আচামীগণকে ধৰি স্থানীয় অঞ্চলটোৰ বহু ব্যক্তি উপস্থিত আছিল।

৫৬) কিন্তু গোচৰীয়া পক্ষৰ ২, ৩, ১২, ১৭ আৰু ১৮ নং সাক্ষীয়ে উত্থাপন কৰা সাক্ষ্যসমূহ তন্নতন্নকৈ পৰীক্ষা কৰিলে আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে সেই সাক্ষীসকলে দিয়া সাক্ষ্য সামঞ্জস্যপূৰ্ণ আৰু জেৰাৰ সময়ত তেওঁলোকে নিজৰ নিজৰ সাক্ষ্যত অটল আছিল। তেওঁলোকৰ এজনৰ সাক্ষ্য আনজনৰ সাক্ষ্যক সমৰ্থন কৰে। ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধিৰ ১৬১ নং ধাৰাৰ অধীনত লিপিবদ্ধ কৰা জবানবন্দীত গোচৰীয়া পক্ষৰ ৩ নং সাক্ষীয়ে কাজিমুদ্দিন, ইমান আৰু কামালুদ্দিনক এই ঘটনাৰ লগত জড়িত কৰা নাছিল যদিও আদালতত দিয়া সাক্ষ্যত তেওঁ তেওঁলোকক জড়িত কৰিছে। যদি তেওঁলোকৰ সাক্ষ্যত থকা সৰু সৰু বৈপৰীত্যক আওকাণ কৰা হয় তেন্তে এই সাক্ষীসকলৰ বিশ্বাসযোগ্যতাক লৈ কোনো সন্দেহ নাই। এই সাক্ষীসকলৰ সাক্ষ্যই এই আদালতৰ আস্থা জগাই তোলে। গতিকে আমাৰ মতে গোচৰীয়া পক্ষৰ ২, ৩, ১২, ১৭ আৰু ১৮ নং সাক্ষী এই ঘটনাৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী।

৫৭) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২, ৩, ১২, ১৭ আৰু ১৮ নং সাক্ষীয়ে কেৱল তেওঁলোকে এই ঘটনাটো দেখা বুলি স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰাই নহয়, ঘটনা সংঘটিত কৰা আচামীগণৰ নামো উল্লেখ কৰিছে আৰু লগতে তেওঁলোকে ঘটনাত লোৱা ভূমিকাৰ কথাও স্পষ্টভাৱে বৰ্ণনা কৰিছে। ২, ৩, ১২, ১৭ আৰু ১৮ নং সাক্ষীৰ সাক্ষ্যবোৰ ভালকৈ চালিজাৰি চালে আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে এই সাক্ষীসকলে আপীলকাৰীগণ ক্ৰমে- কোবাত মাষ্টাৰ, দিলদাৰ, সুকুমুদ্দিন, নুৰ হুছেইন, লুকমান, মইনুল, চাইনুদ্দিন, আয়ুব আলী, ইমান আলী, কাজিমুদ্দিন, কামাল, আটোৱাৰ, অফা, ছামছুল, মন্টাজ, আমজাদ আলী, মুনছি আৰু ছমেছ আলীক স্পষ্টভাৱে এই ঘটনাৰ

সৈতে জড়িত কৰিছে। গোচৰীয়া পক্ষৰ ২ নং সাক্ষীয়ে যদিও “কাজেল” নামৰ এজন মানুহে চোকা অস্ত্ৰৰে ভুক্তভোগীসকলক মাৰপিট কৰা বুলি উল্লেখ কৰিছে, তথাপিও নথিতত থকা সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ পৰা এইটো স্পষ্ট নহয় যে “কাজেল” আৰু “কাফেল” একেজন ব্যক্তি হয়নে নহয়। এই কথাটো তাৎপৰ্যপূৰ্ণ যে আচামী কাফেলক ইতিমধ্যে বিদ্বান বিচাৰ আদালতে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ৰ অধীনৰ অভিযোগৰ পৰা দোষমুক্ত কৰিছে। আমি ইয়াত এইটোও যোগ দিব পাৰো যে এই প্ৰত্যক্ষদৰ্শীসকলে নাম উল্লেখ কৰা আচামী আমজাদ আলীৰ বিচাৰ প্ৰক্ৰিয়া চলাকালীন মৃত্যু হৈছে আৰু সেয়েহে তেওঁৰ বিৰুদ্ধে চলা বিচাৰ প্ৰক্ৰিয়াও বন্ধ কৰা হৈছে।

৫৮) আমি নথিত থকা সাক্ষ্য, বিশেষকৈ, গোচৰীয়া পক্ষৰ ২, ৩, ১২, ১৭ আৰু ১৮ নং সাক্ষীৰ সাক্ষ্যৰ পৰা দেখা পাওঁ যে উক্ত আচামীগণে এটা বেআইনী সমাবেশ গঠন কৰিছিল আৰু/বা মৃত ব্যক্তিসকলক মৃত্যু ঘটাবলৈ আৰু গুৰুতৰ জখম কৰিবলৈ তেওঁলোকৰ এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্য আছিল।

৫৯) নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ পৰা দেখা যায় যে কোবাত আলী আৰু মোছলেমুদ্দিনে প্ৰতিনিধিত্ব কৰা দুটা পৰিয়ালৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বী দল দুটাৰ মাজত কিছু পুৰণি বিবাদ আছিল। নথিত থকা সাক্ষ্য-প্ৰমাণসমূহ ভালদৰে চালিজাৰি চালে আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে আচামী কোবাত আলী ওৰফে কোবাত মাষ্টৰে ভুক্তভোগীক আক্ৰমণ কৰাৰ উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যেৰে আন সহ-আচামী ব্যক্তিসকলৰ সৈতে বেআইনী সমাবেশ গঠন কৰাত আগভাগ লৈছিল আৰু তাৰ পিছত, তেওঁলোকক আব্দুল হামিদৰ ঘৰত লৈ গৈ তেওঁলোকক নিৰ্মমভাৱে হত্যা কৰিছিল। আমি এইটোও দেখিবলৈ পাওঁ যে বেআইনী সমাবেশৰ সদস্যসকল বেছিভাগেই কোবাত আলীৰ ঘনিষ্ঠ আত্মীয় আছিল আৰু আচামীগণৰ প্ৰধান লক্ষ্য আছিল মোছলেমুদ্দিন আলী

আৰু তেওঁৰ ভাতৃ আলেবুদ্দিন আৰু মুকাম। নথিত থকা প্ৰত্যক্ষদৰ্শীৰ সাক্ষ্যৰ পৰা স্পষ্টযে অপৰাধৰ দোষীসকলে নিৰ্দয়ভাৱে এই অপৰাধ কৰিছিল আৰু নিৰ্দয়ভাৱে ভুক্তভোগীসকলক মাৰাত্মক অস্ত্ৰৰে হত্যা কৰিছিল।

৬০) ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ১৪৯ৰ প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত বহুত ন্যায়িক ঘোষণাৰ জৰিয়তে আইন ন্যায্যভাৱে নিষ্পত্তি কৰা হৈছে যে আচামীগণে এক উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যৰে বেআইনী সমাবেশ গঠন কৰি ভুক্তভোগীৰ মৃত্যু গোটোৱা অপৰাধটো নথিত অনা সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ দ্বাৰা স্পষ্টভাৱে প্ৰতিষ্ঠিত হব লাগিব। **ছিকন্দৰ সিং এণ্ড অদাৰ্ছ** (উপৰোক্ত) গোচৰত উচ্চতম ন্যায়ালয়ে ৰায় দিছে যে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ১৪৯ৰ দুটা অত্যাৱশ্যকীয় উপাদান এই যে, (ক)বেআইনী সমাবেশৰ যিকোনো সদস্যই অপৰাধ সংঘটিত কৰা আৰু (খ) এনে অপৰাধ সেই সমাবেশৰ উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যৰ ফলত সংঘটিত হৈছে বুলি গোচৰীয়া পক্ষই প্ৰমাণ কৰা। **চৰণ সিং আৰু অন্যান্য** (উপৰোক্ত) গোচৰতো একেধৰণৰ মতামত প্ৰকাশ কৰা হৈছে। কিন্তু সেই ক্ষেত্ৰত এইটোও লক্ষ্য কৰা হৈছে যে স্পষ্ট প্ৰতীয়মান কাৰ্য্যৰ সন্দৰ্ভত প্ৰমাণৰ প্ৰয়োজন নহ'ব।

৬১) **জোচেফ বনাম ৰাজ্য** (উপৰোক্ত) মাননীয় উচ্চতম ন্যায়ালয়ে, ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ১৪৯ৰ ব্যাখ্যাৰ ওপৰত পূৰ্বৰ কেইবাটাও সিদ্ধান্ত বিবেচনা কৰাৰ পিছত এই ৰায় দিছে যে এবাৰ আদালতে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ১৪৯ৰ উপাদানসমূহ পূৰণ হোৱা বুলি বিবেচনা কৰিলে, প্ৰতিজন ব্যক্তি যিয়ে সেই অপৰাধ কৰাৰ সময়ত বেআইনী সমাবেশৰ সদস্যক আছিল সেই অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰিব লাগে।

৬২) এই গোচৰৰ তথ্যৰ ক্ষেত্ৰত পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা সিদ্ধান্তসমূহত উল্লেখ কৰা অনুপাত প্ৰয়োগ কৰিলে আমাৰ নিৰ্দ্বিধায় এই মতামত যে কোবাত মাষ্টাৰ, দিলদাৰ, চুকুমুদ্দিন, নুৰ হুছেইন, লুকমান, মইনুল, চাইনুদ্দিন, আয়ুব আলী, ইমান

আলী, কাজিমুদ্দিন, কামাল, আটোৱাৰ, অফা, ছামছুল, মন্টাজ, আমজাদ আলী, মুনছি আৰু ছমেছ আলীৰ বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ৰ অধীনত উত্থাপিত অভিযোগসমূহ যুক্তিসংগত সন্দেহৰ বাহিৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰাত গোচৰীয়া পক্ষই সফল হৈছে। গতিকে বিদ্বান বিচাৰ আদালতে আমাৰ মতে সেই আচামীগণক সঠিকভাৱে দোষী সাব্যস্ত কৰিছিল।

৬৩) ইয়াত মন কৰিবলগীয়া যে এই ধৰণৰ কোনো ঘটনাত, য'ত বহত উত্তেজিত জনতা জড়িত হৈ থাকে আৰু কেইবাজনো আচামী থাকে, সাক্ষীৰ সাক্ষ্যত কিছু তাৰতম্য, যিটো এই ক্ষেত্ৰত হৈছে, ঘটাটো নিশ্চিত। সাক্ষীসকলৰ বক্তব্যৰ এনে তাৰতম্যই কেতিয়াবা তেওঁলোকৰ সাক্ষ্যত বৈপৰীত্যৰো জন্ম দিব পাৰে। কিন্তু নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ সামগ্ৰিক মূল্যায়নত যদি আদালতে বিচাৰ বিভাগৰ সাক্ষীসকলে উত্থাপন কৰা সাক্ষ্যৰ বিশ্বাসযোগ্যতা বিচাৰি পায়, তেন্তে এনে বৈপৰীত্য/বাদ পৰণ/অলংকৰণ গৌণ বৈপৰীত্য হিচাপে গণ্য কৰিব লাগিব, যিটো পৰিস্থিতিত তেওঁলোকৰ সাক্ষ্য বিশ্বাসযোগ্য নহয় বুলি সামগ্ৰিকভাৱে নস্যাৎ কৰিব নালাগে। এনে ক্ষেত্ৰত আদালতৰ কৰ্তব্য হ'ব যে, সাক্ষ্যবোৰ সাৱধানে পৰীক্ষা কৰি এইটো নিশ্চিত কৰা যে সেইবোৰ গুৰুতৰ বৈপৰীত্যৰ ফলত গোচৰীয়া পক্ষৰ গোচৰত ক্ষতি হৈছে নেকি, যাৰ ফলত গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষ্যৰ বিশ্বাসযোগ্যতা যথেষ্ট পৰিমাণে হ্ৰাস পাইছে নেকি বা সেইবোৰ সাধাৰণতে গোচৰীয়া পক্ষৰ সাক্ষ্যৰ ব্যাঘাত নপৰাকৈ ঘটনা সম্পৰ্কীয় বিৱৰণ বৰ্ণনা কৰাত কেৱল ভুল বৰ্ণনা নেকি।

৬৪) ওপৰত উল্লেখ কৰা মতে, নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণবোৰৰ চমু মূল্যায়নৰ পৰা আমি পাওঁ যে, গোচৰীয়া পক্ষৰ ২, ৩, ১২, ১৭ আৰু ১৮ নং সাক্ষীগণে আচামী আয়ুব আলী, ইমান আলী, কাজিমুদ্দিন, কামাল, আতাৱৰ, অফা, ছামছুল, মন্টাজ, আমজাদ আলী মুনছি আৰু ছমেছক এই ঘটনাৰ লগত স্পষ্টভাৱে জড়িত কৰিছে। তেওঁলোকৰ ভিতৰত আচামী আমজাদ আলীৰ বিচাৰ প্ৰক্ৰিয়া চলি থকাৰ

সময়ত মৃত্যু হৈছে। নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ ভিত্তিত বিদ্বান বিচাৰ আদালতে বাকী আচামীগণ/আপীলকাৰীসকলক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰিছে। ওপৰত উল্লেখিত আলোচনাৰ পৰা আমি ওপৰত উল্লেখ কৰা আপীলকাৰীসকলক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰা বিদ্বান বিচাৰ আদালতৰ সিদ্ধান্তৰ সৈতে একমত।

৬৫) যদিও গোচৰীয়া পক্ষৰ ২ নং সাক্ষীয়ে তেওঁৰ জেৰাৰ সময়ত কৈছে যে অফা, চামেছ, মইদুল মুনছি, হুছেইন, কাজিমুদ্দিন আৰু আটোবৰ আচামী নহয়, তথাপিও আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে তেওঁৰ জবানবন্দীত তেওঁ সেই আচামীগণক স্পষ্টভাৱে ঘটনাৰ লগত জড়িত কৰিছে আৰু ২ নং সাক্ষীৰ এনে সাক্ষ্য নথিত থকা আন সাক্ষ্য-প্ৰমাণক সমৰ্থন কৰিছে। তদুপৰি এই আচামীগণক দোষমুক্ত কৰা এনে কোনো জবানবন্দী ২ নং সাক্ষীয়ে তদন্তকাৰী বিষয়াৰ আগত দিয়া নাছিল। বৰঞ্চ আৰক্ষীৰ আগত জবানবন্দী দিয়াৰ সময়ত ২ নং সাক্ষীয়ে তেওঁলোকক ঘটনাৰ লগত জড়িতহে কৰিছিল। গতিকে ২ নং সাক্ষীৰ পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা জবানবন্দীয়ে আমাৰ দৃষ্টিত আপীলৰ ফলাফলত কোনো বস্তুগত প্ৰভাৱ পেলাব নোৱাৰিব আৰু এই আদালতে ইয়াক নিৰাপদে আওকাণ কৰিব পাৰে।

৬৬) ফৌজদাৰ আপীল নং ২৬৬/২০১৫ৰ পাঁচজন আপীলকাৰীৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে আপীলকাৰীসকলক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা নং ৩২৬ ৰ লগতে ১৪৯ নং ধাৰাত দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছে আৰু ৭ বছৰৰ সশ্ৰম কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি দিয়া হৈছে।

৬৭) গোচৰীয়া পক্ষৰ ২, ৩, ১২, ১৭ আৰু ১৮ নং সাক্ষীগণৰ সাক্ষ্যৰ পৰা আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে এই সাক্ষীসকলৰ কোনোৱেই এই আপীলসকলে কোনো নিৰ্দিষ্ট ভূমিকা লৈ এই ঘটনাৰ লগত জড়িত থকাৰ বিষয়ে কোৱা নাই। আচলতে নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণৰ পৰা আনকি স্পষ্ট নহয় যে সেই পাঁচজন আপীলকাৰীৰ কোনো এজনে ভুক্তভোগীক মাৰপিট কৰাৰ একে উদ্দেশ্যেৰে গঠন

হোৱা কোনো বেআইনী সমাবেশৰ অংশ আছিল নে নাই। সেই আপীলকাৰীসকলে যে প্ৰকৃততে জখমী ভুক্তভোগীসকলক মাৰপিট কৰিছিল তাৰ প্ৰমাণো নাই বুলিয়েই ক'ব পাৰি। গতিকে এই আপীলকাৰীসকলে এই ঘটনাত জড়িত থকাৰ সন্দৰ্ভত আমাৰ মনত এক প্ৰবল সন্দেহৰ সৃষ্টি হৈছে।

৬৮) ফৌজদাৰী আপীল নং ২৬৬/২০১৫ৰ পাঁচজন আপীলকাৰী বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত কৰা অপৰাধত জড়িত থকাৰ অভিযোগ আছিল, তেনেক্ষেত্ৰত কি ভিত্তিত তেওঁলোকক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩২৬ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছিল তাক নিৰূপণ কৰিবলৈ আমি বিদ্বান বিচাৰ আদালতে প্ৰদান কৰা বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশৰ প্ৰাসংগিক অংশটো পৰীক্ষা কৰিছো আৰু আমি পাইছো যে উক্ত ৰায়টোত কোনো স্পষ্ট ইংগিত নাই যে কিয় এই পাঁচজন আচামী/আপিলকাৰীক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত নকৰি তেওঁলোকক হত্যাৰ অভিযোগৰ পৰা মুক্ত কৰি দিয়া হৈছিল আৰু তাৰ পৰিৱৰ্তে, তেওঁলোকক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩২৬/১৪৯ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছিল।

৬৯) ওপৰৰ প্ৰসংগত ইয়াত উল্লেখ কৰাটো প্ৰাসংগিক হ'ব যে তাৰাবাৰী থানাৰ ৩৮/২০০৪ নং গোচৰৰ তদন্তৰ শেষত ফৌজদাৰ আপীল নং ২৬৬/২০১৫ৰ পাচঁ আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২ৰ লগতে আন আন ধাৰাৰ অধীনত অভিযোগনামা দাখিল কৰা হৈছিল আৰু এই আপীলকাৰীসকলকে ধৰি সকলো অভিযুক্ত ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে দিয়া সাক্ষ্যৰ প্ৰকৃতি আৰু বিষয়বস্তু একেই। এই পৰিস্থিতিত কি ভিত্তিত বিদ্বান বিচাৰ আদালতে প্ৰমাণসমূহ দুভাগ কৰি পাঁচজন আপীলকাৰীক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩২৬/১৪৯ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰি বাকী আপীলকাৰীসকলক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত কৰিলে। যিয়েই নহওক, যিহেতু আমি ইতিমধ্যে ধৰি লৈছো যে ভাৰতীয়

দণ্ডবিধিৰ ৩২৬/১৪৯ নং ধাৰাত এই পাঁচজন আপীলকাৰীৰ দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ কোনো প্ৰমাণ নাই, গতিকে বিষয়টোৰ উক্ত দিশটোৰ ওপৰত অধিক গুৰুত্ব দিয়াটো আমাৰ বাবে সবিশেষ প্ৰয়োজনীয় নহ’ব।

৭০) ফৌজদাৰ আপীল নং ৬২/২০১৬ৰ একমাত্ৰ আপীলকাৰীৰ ক্ষেত্ৰতো একেধৰণৰেই পৰিস্থিতি। গোচৰৰ নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণে আমাৰ দৃষ্টিত ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ৰ অধীনত থকা অভিযোগটো তেওঁৰ বিৰুদ্ধে যুক্তিসংগত সন্দেহৰ বাহিৰত প্ৰমাণ নকৰে। যদিও, ঘটনা সংঘটিত হোৱা ঠাইত তেওঁৰ উপস্থিতি দেখুৱাবলৈ ওপৰত উল্লেখ কৰা অনুসৰি প্ৰমাণ আছে, কিন্তু তেওঁ যে অবৈধ সমাৱেশৰ অংশ আছিল বা ভুক্তভোগীক আক্ৰমণ কৰাৰ উমৈহতীয়া উদ্দেশ্যৰ অংশীদাৰ আছিল সেয়া সন্দেহজনক। গতিকে সন্দেহৰ পৰা পাব পৰা লাভালাভটো আপীলকাৰী চুলতান মাহমুদৰ সপক্ষে যাব লাগিব।

৭১) ঠিক সেইদৰে ফৌজদাৰ আপীল নং ১০৭/২০১৬ ৰ আপীলকাৰী আবুল হুছেইনৰ আৰু ফৌজদাৰ আপীল নং ৬১/২০১৬ৰ আপীলকাৰী মতিউৰ ৰহমানৰ ক্ষেত্ৰত নথিত উপলব্ধ সাক্ষ্য-প্ৰমাণে অপৰাধ সংঘটিত কৰাত তেওঁলোকৰ সহযোগিতা নিৰ্ণায়কভাৱে প্ৰতিষ্ঠা নকৰে। তেওঁলোকৰ উক্ত ঘটনাত জড়িত থকাৰ ক্ষেত্ৰত যুক্তিসংগত সন্দেহ আছে আৰু সেয়েহে, আমাৰ মতে এই সন্দেহৰ সুবিধাও উক্ত আপীলকাৰীদুজনৰ সপক্ষে যাব লাগিব।

৭২. ফৌজদাৰী আপীল নং ২৭৬/২০১৫ আপীলকাৰীসকলে প্ৰতিপক্ষৰ সাক্ষ্য নং ১ ২ আৰু ৩ই দিয়া সক্ষ্যৰ দ্বাৰা গোচৰীয়া পক্ষৰ গোচৰটোক বেলেগ ফালে লৈ যাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। কিন্তু ওপৰত উল্লেখ কৰা অনুসৰি আমি দেখিবলৈ পাওঁ যে প্ৰতিপক্ষৰ সাক্ষী নং ১, ২ আৰু ৩ই দিয়া সাক্ষ্যবোৰ এই গোচৰৰ ঘটনাৰ পূৰ্বৰ তাৰিখত সংঘটিত হোৱা অন্য এটা ঘটনাৰ সৈতে জড়িত। গোচৰৰ বিচাৰৰ সময়ত প্ৰতিপক্ষই এনে অতিৰিক্ত সাক্ষ্য আপীল পৰ্যায়ত গোচৰৰ নথিত উত্থাপন কৰাৰ

ভেটি স্থাপন কৰিব পৰাকৈও প্ৰতিপক্ষৰ ফালৰ পৰাও বিচাৰৰ সাক্ষীসকললৈ কোনো উক্তি(suggestion) দিয়া হোৱা নাছিল। বিদ্বান বিচাৰ আদালতেও ৩১-০৮-২০১৫ তাৰিখৰ বিবাদিত ৰায় আৰু আদেশ প্ৰদান কৰাৰ সময়ত এনে সাক্ষ্যৰ কথা উত্থাপন কৰাৰ সুযোগ পাইছিল। গতিকে এই আদালতৰ মতে, আপীলকাৰীসকলে প্ৰথমবাৰৰ বাবে প্ৰতিপক্ষৰ সাক্ষী নং ১, ২ আৰু ৩ৰ সাক্ষ্যৰ জৰিয়তে আপীলকাৰী সকলে গোচৰৰ নথিত অনা সেই নতুন তথ্যসমূহৰ তেওঁলোকে দাখিল কৰা আপীলৰ সিদ্ধান্ত লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত কোনো প্ৰাসংগিকতা নাই।

৭৩) ওপৰত উল্লেখ কৰা কাৰণসমূহৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আমি মত পোষণ কৰোঁ যে গোচৰীয়া পক্ষই আপীলকাৰী কোবাত মাষ্টাৰ, দিলদাৰ, চুকুমুদ্দিন, নুৰ হুছেইন, লুকমান, মইনাল, চাইনুদ্দিন, আয়ুব আলী, ইমান আলী, কাজিমুদ্দিন, কামাল, আতাৱৰ, অফা, ছামছুল, মন্টাজ, আৰু ছমেছ বিৰুদ্ধে যুক্তিসংগত সন্দেহৰ বাহিৰত অভিযোগবোৰ প্ৰমাণ কৰিবলৈ সমৰ্থ হৈছে। গতিকে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২/১৪৯ৰ অধীনত তেওঁলোকৰ দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ লগতে বিদ্বান বিচাৰ আদালতে তেওঁলোকক দিয়া শাস্তি ইয়াৰ দ্বাৰা বাহাল ৰখা হ'ল। ফলস্বৰূপে, দেখা গ'ল যে ফৌজদাৰী ২৭৬/২০১৫ নং আপীল কোনো ধৰণৰ যোগ্যতা নাই আৰু সেয়ে ইয়াক খাৰিজ কৰা হ'ল। জামিনত বাহিৰত থকা আপীলকাৰী কোব্বদ আলী, আতোৱাৰ ৰহমান, লুকমান আলী, ছাইনুদ্দিন, নুৰ হুছেইন আৰু মন্টাজ আলীক ২০-০৯-২০২১ তাৰিখ বা তাৰ আগতে বিদ্বান বিচাৰ আদালতৰ সন্মুখত আত্মসমৰ্পণ কৰিবলৈ কোৱা হ'ল, অন্যথাই বৰপেটাৰ বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশে তেওঁলোকক জিম্মাত লোৱাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব।

৭৪) ওপৰত উল্লেখ কৰা কাৰণসমূহৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ফৌজদাৰী আপীল নং ২৬৬/২০১৫ মঞ্জুৰ কৰা হ'ল। আপীলকাৰী (১) ৰফিকুল হক, (২) কাফিলুদ্দিন,

(৩) হাজিবৰ ৰহমান, (৪) শ্বোকাত আলী আৰু (৫) শ্বাহিদুল ইছলামৰ দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ ৰায় ইয়াৰ দ্বাৰা বাতিল কৰা হ'ল আৰু এই আপীলসকলক দোষমুক্ত বুলি ঘোষনা কৰা হ'ল।

৭৫) ওপৰত উল্লেখ কৰা কাৰণসমূহৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ফৌজদাৰী আপীল নং ৬২/২০১৬ মঞ্জুৰ কৰা হ'ল। আপীলকাৰী চুলতান মাহমুদৰ দোষী সাব্যস্ত কৰা ৰায়টো খাৰিচ কৰা হ'ল আৰু তেওঁ দোষমুক্ত বুলি ঘোষনা কৰা হ'ল।

৭৬) ফৌজদাৰী আপীল নং ১০৭/২০১৬ আৰু ফৌজদাৰী নং আপীল নং ৬১/২০১৬ আংশিকভাৱে মঞ্জুৰ কৰা হ'ল। ফলস্বৰূপে আপীলকাৰী আবুল হুছেইন আৰু মতিউৰ ৰহমানৰ দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ ৰায় ইয়াৰ দ্বাৰা বাতিল কৰা হ'লা। সেয়ে আমি নিৰ্দেশ দিওঁ যে উক্ত আপীলদুজনক জেলৰ পৰা মুকলি কৰি দিয়া হওঁক, যদিহে তেওঁলোকক অন্য কোনো গোচৰ সংক্ৰান্তত জেলত ৰখাৰ প্ৰয়োজন নহয়। কিন্তু আপীলকাৰী ইমান আলী, ছামছুল হক আৰু চুকুমুদ্দিনক দোষী সাব্যস্ত কৰাটো বাহাল ৰখা হ'ল।

৭৭। আচামী চুকুমুদ্দিন জামিনত থকা যেন লাগে। গতিকে ২০-০৯-২০২১ তাৰিখ বা তাৰ আগতে তেওঁক বিচাৰ আদালতৰ সন্মুখত আত্মসমৰ্পণ কৰিবলৈ কোৱা হ'ল, অন্যথাই বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশ, বৰপেটাক তেওঁক হেফাজতত লোৱাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় পদক্ষেপ লবলৈ কোৱা হ'ল।

নিম্ন আদালতৰ নথি ঘূৰাই পঠিওৱা হওঁক।

ন্যায়াধীশ **ন্যায়াধীশ**

মোকাবিলা সহায়ক

অনুবাদক: মোবাৰক হুছাইন, জ্যেষ্ঠ অনুবাদক